

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik I.

V Ljubljani, oktobra 1884.

10. zvezek.

Rožnivenška nedelja.

Imenitnost sv. rožnivenca pa ničevost ugovorov.

Jaz sem cvetlica polja, lilija v dolih;
kakor lilija med trni, tako je moja pri-
jateljica med hčerami. Vis. pes. 2, 3.

Mnogovrstne in veličastne so cvetlice, s kterimi je Bog našo zemljo, svoje podnožje, ozališal. Čez hrib in plan, čez goro in dol, po travnikih in poljih, po vrtovih in gozdih — povsod jih je njegova roka radodarno nasejala. Med vsemi cveticami pa je roža ali vrtnica najbolj veličastna in ljubeznjiva. Zato se imenuje kraljica vseh cvetic. — Različne so tudi bogoljubne vaje in molitve, s kterimi krščansko ljudstvo Boga in njegove svetnike časti ter si na ta način prosi milosti, da bi cvetkam enako rastlo, zelenelo, cvetelo ter bilo kedaj presajeno v vrt božji med svetnike. Med vsemi molitvami pa smemo sv. rožnivenec staviti v prvo vrsto tako gledé njegove splošne rabe, kakor gledé one vzvišene Device, ktereje je namenjen v počeščenje. Saj Marijo imenujemo Kraljico vseh svetnikov, toraj njo po pravici za Bogom najbolj častimo. Ker pa njo sv. cerkev imenuje „rožo duhovno“, oziraje se na njene čednosti in neprimerljivo svetost, zato se jej tudi spodobi najlepši rožnivenec v poslavljenje. Cvetlic kraljica, duhteča roža, kaže njegove lepote in sprednosti: Njena vonjava pomenja vesele, njeni trni žalostne, njen barvini blišč častitljive skrivnosti sv. rožnivenca.

Ako v duhu in po namenu sv. cerkve spletemo ta čudežni venec nebeški Kraljici, potem razume naša duša besede visoke pesmi, ki Mariji veljajo: „Jaz sem cvetlica polja, lilija v dolih, kakor lilija med trni, tako je moja prijateljica med hčerami.“

Ali vkljub ljubeznjivosti se rože večasih prezirajo. Tudi rožnivenecu se tako pripeti. Kajti najdejo se ljudje, ki ga zanemarjajo, popolnoma opuščajo, ali pa zelo pomanjkljivo spletajo, drugi pa celo ugovarjajo zoper tak način molitve.

Ker je pa rožnivenec prelepa in prekorna molitev, zato jo sv. cerkev že od nekdanj vernikom priporoča; in sv. oče so jo ravno v zadnji okrožnici od 1. sept. 1883*) prav toplo na srce položili ter posebno ta mesec z bogatimi odpustki obdarovali. Da bi toraj vsi verniki še bolj čislali rožnivenec, tudi oni, ki imajo kake predsodke do njega, bom vam pokazal: a) imenitnost sv. rožnivenca, b) ničevost vseh ugovorov zoper njega.

Naj bode v čast Kraljici sv. rožnivenca in v našo korist.

I.

Da je rožnivenec imenitna molitev, spoznamo že

1. iz njegovega vpeljanja. V začetku 13. stoletja je na južnem Francoskem razgrajalo albingensko krivoverstvo, ki je katoliški veri globoke rane zadajalo in mnogo duš zbegalo ter pogubilo. Ta čas pa pride tje sv. Dominik krivoverce spreobračat. Dolgo je njegov trud zastoj. V tej dušni britkosti se zateče k preblaženi Devici Mariji, katero je že od mladosti kot najholjšo pomoč kristijanov častil. Marija se mu prikaže — ga uči rožnivenec — mu ukaže ga z ljudstvom moliti ter ga razlagati. V letu 1208 Dominik to začne ter vpelje sv. rožnivenec. In čudovit je bil nasledek. Ljudje so jeli rajše poslušati njegovo pridigovanje — so hiteli zopet v cerkve — se spreočali in kmalo je lepo vedenje zopet nadvladalo. (Obširneje gl. Legenda.)

Toraj je rožnivenec imeniten, ker so ga nam nebesa naklonila, ker ga je Marija sama pri onej priložnosti priporočila.

2. Sleherni lahko spozna imenitnost sv. rožnivenca iz molitev, iz katerih je lepo umetno, res kakor dragocen vенеec, sestavljen. Rožnivenec je najlepša zbirka od sv. cerkve potrjenih molitev; pravi biseri, duhteče cvetlice so tu v celotno pobožno vajo zedinjeni. Začnemo z apostolsko vero, ker je ona podlaga zveličanju in kadar jo molimo, se spominjamo, da brez vere ni mogoče Bogu dopasti in da za resnice ravno te vere je neštevilnokrat tekla mučeniška kri. — Tej sledi očenaš, zgled vseh molitev, ktereга je sam Jezus Kristus učil. Gospodova molitev je najlepša in najčastitljivša med vsemi drugimi in obsega vse, česar mi ubogi grešniki na duši in na telesu potrebujemo in si s pravo skesanostjo od sv. Trojice izprosimo. —

*) Prim. tudi najnovejšo encikliko 30. avg. 1884.

Tej pa se prideva ljubeznjiva molitev češčenamarija, katero je po nagibu sv. Duha angelj Gabrijel, ko je bil k Nazaretski Devici poslan oznaniti jej včlovečenje Sinu božjega, pričel; sv. Elizabeta po obisku Matere božje vsa oblažena nadaljevala in sv. cerkev, oziraje se na onemoglost svojih vernikov, spopolnila in jo nas učila. Posameznim češčenamarijam se pristavlja ena zmed 15 skrivnost življenja, trpljenja in poveličanja Jezusa in njegove blažene Matere.

In če posebno te resnice in skrivnosti naše sv. vere, katerih nas rožnivenec opomni, živo premišljujemo, (kar je v zadobljenje odpustkov in dobro obmolitev potrebno), bomo tudi spoznali, kako imenitna je ta molitev in pripravna, od greha nas odvrtačevati, nas boljšati ter v sv. ljubezni do Jezusa in Marije vnemati, sploh pomnožiti in poživiti v nas tri božje čednosti, za katere že v prvih treh češčenamarijah prosimo. — V veselem delu si mislimo Marijo, kako ima Jezusa, našega Zveličarja, v naročji; to pa nam zaupanje daje, če se njej, Materi božji, priporočujemo, da nam bo vse potrebne gnade od svojega Sina izprosila. — V žalostnem delu imamo Marijo pred očmi, kakor da bi pod križem Jezusovim stala in z Jezusom vred teže naših grehov občutila ter hotela reči: Glej, grešnik! kaj mora Jezus zavoljo tebe trpeti, ali ne boš nehal ga z grehi žaliti? — V častitem vidimo Marijo z Jezusom ob desnici božji zavoljo njenih čednost — sv. čistosti — brezkončne ponižnosti — nepremakljive goreče ljubezni do Boga — v nebesih čez vse stvari božje povikšano, ki nas ob enem opominja rekoč: Zdaj tedaj, otroci, poslušajte me; blagor tistim, ki ohranijo moja pota, posnemajo moje zglede. — Sklepa pa vsak odstavek s „Čast bodi Očetu . . .“ z eno najstarejših molitev, katere se v ustih vernikov na zemlji vredno prilega trojemu „sveto“ angeljev v nebesih.

Kdo bi toraj ne spoštoval tako čudežno spletene, imenitne molitve!

3. Še bolj imeniten se nam zdi rožnivenec, ako slišimo o čudoviti moči in vspehih, ki so se po njem dosegli.

V 16. stoletji je bila turška sila do vrhunca dospela, tako, da se je ves krščanski svet pred njo tresel. Sultan Selim II. je l. 1571 sklenil podvreči si ves zapadni svet. Zato zbere veliko vojsko in 7. oktobra 1571 zadene krščansko brodovje ob turško veliko večje in mogočnije pri Lepantu v Korinskem zalivu . . . Strašen boj se vname . . . Kristijani zmagajo . . . Zakaj? Papež sv. Pij V. je združeval krščanske kneze in razpisal očitne molitve za zmago krščanskega orožja. Posebno bratovščine sv. rožnivenca so v procesijah od

cerkve do cerkve molile in ravno tisto uro najbolj, ko je bitva divjala. Kar sv. papež, kakor zamaknen, pove, da so kristijani zmagali in da je vspeh pripisovati sv. rožnivencu. Vsled tega se je obhajal poseben praznik, katerega je papež Klement XI. raztegnil na celo krščanstvo — praznik sv. Rožnivenca.

Leta 1716 je ob tem prazniku princ Evgen, general cesarske vojske, pri Temešvaru močno turško vojsko premagal. — Ravno tisto leto so kristijani Turke premagali pri otoku Korfu. Splošno ste se obe pripisovali priprošnji preblažene Device Marije, katero so kristijani z rožnivencem na pomoč klicali. — To so neovrgljivi zgodovinski dokazi, katere tudi sv. oče v svoji okrožnici omenjajo.

A koliko je še drugih gnad in uslišanj, ki jih imamo sv. rožnivencu pripisovati, vseh naštetih ni mogoče in še le ob sodnjem dnevu bodo razodete! Zato po pravici piše sv. Alfonz Ligvorij: „*Vsaki vé, koliko dobrega svetu po tej pobožnosti dohaja. O, koliko jih je bilo po njej grehov rešenih, koliko k bogoljubnemu življenju pripeljanih! Koliko, ki so zdaj v nebesih, se ima njej zahvaliti za srečno smrt!*“

Zato sv. cerkev živo priporoča to molitev in jo pospešuje s tem, da je na njo veliko odpustkov podelila ter potrdila razne bratovščine rožnivenške, ki štejejo na milijone udov po krščanskem svetu. Bratovščino sv. rožnivenca — bratovščino večnega rožnivenca — bratovščino živega rožnivenca — je z bogatimi odpustki obdarovala.

Prepričani smo toraj, da je sv. rožnivenec prelepa in imenitna molitev, vsled katere imajo nebesa svoje dopadajenje in verniki neštivilno blagrov.

II.

Roža je lepa cvetlica, a vendar ima nekaj bodečega trnja na sebi. Rožnivenec je lepa in imenitna molitev, a vendar najdejo nekateri kristijani, katerim je maloktera naredba sv. cerkve po volji, nekaj trnja na njej, katero jih zbada. To trnje pa nas spominja tistih besed in ugovorov, s katerimi se ošabni in leni kristijani odtegujejo tej molitvi, jo smešijo, zaničujejo in tudi druge od nje odvrtačujejo. Ni je namreč še tako dobre stvari, ki bi ne imela svojih nasprotnikov.

Nasprotniki sv. rožnivenca se tej molitvi odtegujejo z izgovorom: 1. Rožnivenec se ne spodobi za omikanega kristijana, k večemu je za nevedne, priproste ljudi.

Tacega mnenja so res pogosto tako imenovani „omikani“ stanovni, ki hočejo vedno za se kake predprave in se nekako zaničljivo ozirajo na nižje ljudstvo. Ali pa je opravičen tak izgovor?

Ali so res tako učeni, kakor se delajo? Skušnja kaže, da v verskih zadevah so še večkrat bolj nevedni, kakor priprosto ljudstvo. Le premnogokrat se pa tudi opazuje, da se oni, ki znajo dobro brati, vendar molitvenih knjig ne poslužujejo ni pri očitni službi božji ni doma in jim sploh molitev ne diši ter bi jo radi tudi drugim pristudili. Sicer pa rožnivenec tudi bolj učenim daje dovolj gradiva za premišljevanje, in še z večim pridom bi ga lahko molili, kakor priprosti, ki globokejega premišljevanja niso zmožni. Ne da se tajiti, da se pa najbolj prilega tistim, ki brati ne znajo. In res! Rožnivenec je splošna molitev vseh katoličanov; kar je bil v stari zavezi psalter Davidov za izvoljeno ljudstvo, to je rožnivenec v novi zavezi za kristijane. Najboljši pomoček duha človekovega v svetih mislih ohraniti je pač rožnivenec s svojimi skrivnostmi. Vsak ga lahko moli, otrok, mladenec, starček, učen, priprost; vselej in povsod, ob urah počitka in dela, doma, v cerkvi, pod milim nebom, po dnevi in po noči, v svetlobi in temi, v zdravji in bolezni se lahko moli.

Dokler zaničevalci sv. rožnivenca ne morejo dokazati, da so veliki možje, ki so rožnivenec molili, bili nespametni, ali vsaj še premalo učeni in olikani, je ta njih izgovor, da je rožnivenec samo za priproste ljudi, prav puhel in prazen. — Da molčim o svetnikih, papežih, škofih, duhovnih, omenim le posvetne možje, ki so bili učenjaki, umetniki, vojskovodje, katerim pač omike odrekati ne moremo — in vendar so ponižno molili rožnivenec. Cesar Karol V. ga je vsak dan opravljal, in če ga je kdo hotel motiti, je rekel: „Naj čaka, da dokončam; potem mu postrežem.“ Slavni domoljub irski Daniel o'Connell ga je vsak dan molil, a tudi dosegel veliko pravice svojemu zatiranemu narodu. Jožef Haydn, eden največjih mojstrov umetne godbe, je pred izdelanjem svojih umotvorov iskal razsvitljenja v sv. rožnivencu. Kdo ne vé, da je oče Radecki z rožnivencom v roki vojščake peljal v boj in sovražnike zmagoval. Nedavno umrli grof Chambord, ki je imel pravico na kraljevi prestol francoski, ga je pogosto molil. Ti in drugi možje gotovo niso bili mračnjaki in neotesanci — in vendar so molili rožnivenec.

2. Zaničevalci pa pravijo kakor v svoje opravičevanje: To je nespametno, da se pri rožnivencu molitev Bogu našteva.

Vsak sprevidi, kako puhel je ta izgovor. Saj mi ne naštevamo Bogu molitve zato, da bi vedel, koliko smo molili; ker nam je dobro znano, da Bog vse vé, da mu je še celo število nebnih zvezd znano, da so vsi lasje na naši glavi sošteti. Mi nasproti le zavoljo sebe neko število očenašev in češčenamarij odločimo v ta namen, da moremo

bolj zredoma moliti in svete skrivnosti dostojniše pristavljati. Tako določeno število nam pobožnost pospešuje, ker ni treba misliti na to, koliko je že opravljenega, ali kaj in koliko ima priti še na vrsto; jagode rožnivenca nam število zagotavljajo, da lahko vse svoje misli obračamo na molitev in na skrivnosti, ktere premišljujemo; ob enem so nam tudi porok, da enakomerno opravljamo molitev ter se pri eni skrivnosti ne mudimo predolgo, pri drugi pa premalo časa. Gotovo število nas varuje tudi nevarne omahljivosti; ako namreč človek nima določenega števila, se kaj lahko zgodi, da jame molitev bolj in bolj krajšati in slednjič celo opuščati; če je pa navezan na gotovo število, ne postane tako lahko nezvest svojim sklepom.

3. Drugi zaničevalci sv. rožnivenca pravijo: Vi Marijo bolj kakor Boga častite, ker češčenamarijo desetkrat, očenaš pa le po enkrat molite.

To je pač zloben in prenespameten ugovor. Kajti sv. cerkev je vedno učila, da vse češčenje, ki se Mariji (in svetnikom ter angelom) skazuje, velja le Bogu in samo zarad Boga poveljujemo tudi njegove zveste služabnike. Saj mi ne molimo nikdar Marije in svetnikov, temuč le Boga. — V očenašu pravimo Bogu: Daj nam danes naš vsakdanji kruh... Odpusti... S tem spoznamo, da nam Bog iz lastne moči pomaga in njega molimo kot najvišega Gospoda nebes in zemlje. K Mariji pa le kličemo: Prosi za nas grešnike... Koga po tem takem bolj častimo, Boga ali Marijo? Tudi pravimo: Žegnan je sad tvoje telesa, Jezus. Ali se to ne pravi Sinu božjega častiti in moliti? Marija pa zamore ravno pri Jezusu kaj prositi. — Tak ugovor primerno ovrže tudi naslednja prigodbica. Nek jetnik na Irskem je molil rožnivenec. Anglikansk pastor stopi v njegovo celico in ko ga najde pri tej pobožnosti, ga zasmehljivo pogleda rekoč: „Uboga duša, kako milo se mi stori pri srcu, ko vidim, da desetkrat več k Devici moliš, kakor k Bogu.“ — „O ne, odvrne katoliški Irec, ali ne razumete, da je en očenaš toliko vreden, kot deset češčenamarij?“

4. Pa zopet slišimo kacega posvetnega modrijana reči: Večkratno ponavljanje enih in ravno tistih molitev mora že biti Bogu in Mariji, kakor tudi moliveu samemu zoperno.

S takim ponavljanjem pa dopolnujemo le povelje Jezusovo, ki nas večkrat opominja k stanovitni, neprenehani molitvi. Mi posnemamo zgled angeljev, ki pred sedežem božjim klečé neprenehoma pojejo: Svet, svet, svet Bog vojskinih trum! Mi posnemamo zgled

izvoljenih nebeščanov, ki po zatrjilu sv. Janeza brez odmora Jagnjetu sveto pojô. Posnemamo tri mladenče v ognjeni peči, ki so 31krat ponavljali besede: „*Hvalite Gospoda!*“ Posnemamo Davida, ki v 135. psalmu 27krat ponavlja besede: „*Večno je usmiljenje tvoje, o Gospod!*“ Mi delamo kakor slepec poleg pota, ki je zoper voljo memogredočih vedno vpil: „*Jezus, Sin Davidov, usmili se me!*“ Mi ponavljamo svoje molitve enako evangelijski vdovi (Luk. 18.), ktera, kakor Jezus sam pripoveduje, ni pred nehala prositi, da je sodnik njeno prošnjo uslišal. Ravnamo kakor nadležni prijatelj, ki je šel o polnoči prosit prijatelja tri hlebe kruha, in ni jénjal, dok jih ni prejel, k čemur je še Jezus pristavil: *Zato vam rečem: Prosite in se vam bo dalo; iščite in bote našli; trkajte in se vam bo odprlo.*“ (Luk. 11, 9.) Posnemamo ljudstvo, ki je pri vhodu Jezusovem v Jeruzalem celo pot klicalo: „*Hozana Simu Davidovemu!*“ In vemo tudi, da je Gospod sam na Oljski gori trikrat molil ter ravno tiste besede govoril.

In vender tako ponavljanje istih besed in prošenj Bogu ni bilo zoperno, saj je dotičnim svojo gnado skazal, ni bilo zoperno Zveličarju, ker jih je uslišal; tudi prosilci se niso naveličali, ker so za trdno pričakovali pomoči.

Pri ponavljanji enakih besed v sv. rožnivenecu se vadimo v potrpežljivosti, v zaupanji in vdanosti v voljo božjo. Kdo se bo toraj utrudil Gospodove molitve ponovljati, kdo bo pešal svojo dobro Mater Marijo pozdravljati z lepimi besedami angeljevimi? Česar je polno sree, to rado iz ust gre. O prijetnih rečeh se radi pogovarjamo. Kakor neprenehana hvala angeljska Bogu ni zoperna in nadležna, tako ne bode tudi večkratno pozdravljanje angeljske Kraljice, ktero Bog sam v časti ima, če jo le s čistim, pobožnim srcem pozdravljamo. Bog in presv. Devica Marija ima nad pravim češčenjem dopadajenje; otrok pa se ne naveliča svojih staršev prositi tako dolgo, dok prejme zaželjeno; tako tudi otroci Marijini ne nehajo k njej klicati, dok jih ne usliši in pri Bogu pomoči ne izprosi.

Zatoraj se nikdar ne dajmo motiti po nikakih izgovorih, ker to so le pretveze, s kterimi se mlačni ali slaboverni kristijani imenitni molitvi sv. rožnivenca odtegujejo. Ker smo spoznali veličastvo te molitve in puhlost vseh ugovorov zoper njo, jo še rajše opravljajmo, ker obrodi tisočeren sad obilnih gnad. Vsikdar nam bodi veselje in čast ta prelepa, imenitna in slavna molitev. Nikdar naj nas ne odvrne od nje ne lastna mlačnost in lenoba, ne slabovernih ljudi puhlo

govorjenje in lahkomišljeno opuščenje; nobena reč naj nas ne loči od sv. rožnivenca, še v grob to znamenje seboj vzemimo kot zastavo večnega zveličanja. Amen.

Anton Žlogar.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

Dvojna pot v nebesa.

Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.

Mat. 20, 14.

Dvakrat v letu slišimo v sv. evangeliju brati ojstre besede Jezusove: „*Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih*;“ namreč prvo predpepelnično nedeljo in današnjo devetnajsto nedeljo po binkoštih. Zakaj? Sveta cerkev hoče, naj bi nikdar ne pozabili, da smo vsi po sv. krstu poklicani v večno življenje, ker jih bo pa le malo zveličanih, nas resno opominja, naj se trudimo in si prizadevamo, da bomo vsaj mi sprejeti v tisto srečno, malo število izvoljenih. — Ali Bogu bodi potoženo, da je največ ljudi takih, ki pozabijo na svoj visoki poklic, katerim ni mar za nebesa, ne za Boga, ampak živijo, delajo in se péhajo, kakor bi ta revna, solzna dolina bila naša prava domovina, kakor bi nas po smrti nič boljšega ne čakalo; — in ravno zato je največ ljudi večno pogubljenih, le malo, malo jih pride v nebesa. — O moj Bog! največ ljudi je, kateri se drenjajo v veliki druhali po gladki cesti posvetnega veselja v pogubljenje, o kateri Kristus govori: „*Široka so vrata in prostorna je pot, ki pelje v pogubljenje in veliko jih je, kateri po nji hodijo*.“ — Le malo pa jih je, kateri bi pravo pot v nebesa poiskali in po nji zvesto do konca hodili; zakaj le dvojna pot pelje iz časnega življenja v srečno večnost, v sveta nebesa. Malo, silno malo jih je, ki si prvo lepo, prijetno pot izvolijo in jo srečno dokončajo; še manj, veliko manj pa jih je, ki bi imeli srčnost in pogumnost, da bi brez strahu drugo, ozko, trnjevo, strmo pot nastopili in stanovitno po nji hodili. 1. Prva lepa, prijetna pot v nebesa je pot nedolžnosti; 2. druga ozka, trnjeva pa je pot pokore.

Vi vsi gotovo želite priti v sveta nebesa, našo pravo domovino, v hišo Očetovo, oј toraj zvesto poslušajte, hočem vam pot pokazati.

I.

Prva lepa, prijetna pot, ktera pelje v nebesa je pot neomadeževane krstne nedolžnosti. Po ti poti pridejo naravnost v nebesa

1. nedolžni otročiči, ki po svetem krstu umrjejo, predno k pameti pridejo, to je, predno z lastnimi grehi belo oblačilo nedolžnosti omadežujejo. Ti nedolžni otroci, ker se še ne zavedajo, ne morejo nobenega greha storiti, pa si tudi nobenega zasluženja za nebesa ne pridobiti; le sveta rešnja kri Jezusova jih omije pri sv. krstu vsacega madeža izvirnega greha, jim zbríše časne in večne kazni, oni postanejo deležni neskončnega zasluženja Jezusovega, zatoraj so precej po smrti sprejeti v število izvoljenih. O njih pravi sv. Duh: „*Ti so, ki so oprali svoja oblačila v krvi Jagnjetovi*“; in Jezus veli: „*Pustite otročičem k meni priti in nikar jim ne branite, zakaj njih je nebeško kraljestvo. — Resnično vam povem, ako se ne spreobrnete in postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.*“ To uči sv. cerkev, zato se nedolžni otročiči drugače, bolj veselo pokopujejo, kakor odraščeni. Mašnik, ki pokopuje, ima belo štolo, znamenje veselja; ne poje se spokorni psalm: „Miserere“ ali: „Usmili se me, o Bog, po svoji veliki milosti;“ ne prosi: „Bog mu daj večni mir in pokoj,“ ampak hvali Boga rekoč: „Čast bodi Bogu Očetu . . .“ in moli: „Vsemogočni, usmiljeni Bog, ki vsem otrokom, ki so v sv. krstu prerojeni, kadar se ločijo iz sveta, brez njih zasluženja, precej večno življenje podeliš, kakor verujemo, da si duši tega otroka danes storil; dodeli nam, te prosimo, po priprošnji sv. Marije vselej Device in vseh svetnikov, da ti tukaj z očiščenim sream služimo in se v svetem raju z zveličanimi otroci na večno veselimo.“ — To verujejo vsi kristijani. Zatoraj človek skoraj žalosten biti ne more, kadar vidi mrtvo nedolžno dete, ker veruje, da ga je usmiljeni Oče nebeški vzel iz solzne doline v nebeško veselje, da ga je obvaroval marsiktere bolečine in trpljenja, da se zdaj veseli v svetem raju in za nas prosi, ki smo na zemlji ostali. Zatoraj venčajo mrtvaški oder nedolžnega otroka s eveticami, bel venec mu okoli glave ovijejo in dišeče cvetice mu na grob zasadijo. Zatoraj, vi preljubi krščanski starši, kterim je Bog enega ali družega vaših otrok vzel, preden ga je greh in satan v oblast dobil, blagor vam! — zdaj imate vsaj enega svojih otrok že v nebesih, za ktere ga vam ne bo treba natančnega odgovora dajati; blagor vam! vi imate vsaj enega izmed svoje družine, ki je prištet izvoljenim nebeškim prebivalcem; veselite se, ker imate enega

izmed svojih, ki v nebesih pred Bogom posebno za vas prosi, in Bog vé, koliko gnad, dušnih in telesnih dobrot vam je to izvoljeno dete od Boga že izprosilo.

Kadar človek vidi tako nedolžno dete na mrtvaškem odru ležati, tedaj mu je nekoliko tesno pri srcu, in milo se mu stori, ne zavoljo deteta, katero že uživa neskončno, nepopisljivo veselje, ampak zavoljo sebe, ter si misli: Oh, zakaj nisem jaz umrl koj po sv. krstu, tako nedolžen, tako čist kakor angelj božji; oh, zakaj sem spoznal svet, njegove skušnjave in zapeljivosti, zakaj se moram zdaj tresti pred sodbo božjo!

2. Ker največ ljudi umrje v otroških letih, preden k pameti pridejo, zato mislim, da so veči del nebeških prebivalev ti nedolžni otroci; zakaj le malo, silno malo jih je, kateri potem še, ko odrastejo, krstno nedolžnost neomadeževano ohranijo. To so tisti, kateri se srečno obvarujejo vsacega smrtnega greha, posebno pa, ki neomadeževano ohranijo sveto čistost, ljubo nedolžnost. O njih pravi sv. Duh: „*O kako lep je rod v svetlobi svoje čednosti, zakaj njegov spomin je večen, ker pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima; ako je pričujoč, ga posnemajo, kadar je pa zginil očem, po njem hrepenijo, in kronan vekomaj obhaja zmago, ker je premagal boj za plačilo neomadeževanih.*“ — O njih piše sv. Janez v skrivnem razodenju: „*Jagnje je stalo na gori Sijonski in z njim sto šteri in šterideset tisoč, kateri so imeli njegovo ime in ime njegovega Očeta zapisano na svojih čelih; in so peli kakor nekako novo pesem pred sedežem, in nihče ni mogel peti pesmi razun unih sto šteri in šterideset, kateri so bili odkupljeni z zemlje. Ti so, ki se z ženami niso ognjusili, deviški namreč so in hodijo za Jagnjetom, kamorkoli gre.*“ — Taki pač lahko veseli zapustijo zemljo, solzno dolino, njim se ni bati ojstre sodbe. Takih eden je bil sv. Alojzij, kateri se ni samo vsacega smrtnega greha obvaroval, ampak z vso skrbjo se ogibal tudi malih grehov in napak, zato ga imenuje sveta cerkev angeljskega mladenčca. Ko je zvedel svojo smrtno uro, je radostno zapel: „*Te Deum laudamus*“, in klical: „*Gremo, gremo z veseljem!*“ — Njemu podoben je bil sv. mladenec Stanislav, ki je še-le 18 let star svet zapustil in tako srečno, veselo umrl, da vam moram to povedati: Malo dni pred svojo smrtjo nedolžni mladenec Stanislav popolnoma zdrav pri mizi sedi in piše pismo. Komu pač piše? On piše pismo Materi božji. In kaj jej piše? „*Oh, preljuba Mati, — tako piše — veš, da sem od mladih nog tvoja lastnina, neizrekljivo te ljubim, in težko mi je, tako dolgo ločen biti od tebe; glej, blizo je praznik*

tvojega vnebovzjetja; rad bi ga obhajal že v nebesih, o daj mi umreti iz ljubezni do tebe, sprejmi me k temu prazniku v nebesa.“ Pismo zapečati in ga položi na Marijin oltar. Marija usliši prošnjo; Stanislav se vleže na smrtno posteljo. Na praznik vnebovzjetja Marijinega leži na smrtni postelji veselega obraza, križ, paternošter in podobo Matere božje ima v rokah. „Kaj boš zdaj s paternoštrom,“ reče mu neki redovni brat, „saj ne moreš moliti?“ Stanislav se nasmehlja in pravi s slabim glasom: „Saj je od moje predrage Matere božje, ker je od nje, me tolaži, naj ga le pogledam.“ — „Oh,“ reče na to duhoven, „kako se boš še-le radoval, ko boš kmalo videl Marijo v njeni slavi, ko te bo k sebi poklicala, ko ji boš roke poljubil, na njenem srečnem počival.“ — Te besede Stanislava vsega prevzamejo, lica mu žarijo, roke in oči povzdigne proti nebesom, podobo Matere božje poljubljuje in jo goreče, pobožno pritiska na srce. Ko mu prineso sv. rešnje Telo za popotnico, prosi, naj ga na tla položijo, z največjo ponižnostjo in veseljem prejme Telo Gospodovo, nepopisljiva miloba sveti se mu na deviškem obrazu. — Ko že pojema, izgovarja prav tiho imeni Jezus in Marija, — in izdihne svojo dušo tako mirno in lahno v roke svojega Stvarnika, da niso vedeli, ali je še živ ali že mrtev. Pokažejo mu podobo Matere božje pred oči. Več je ne poljubi, več ne pokaže svoje ljubezni do nje. Zdaj je gotovo. Stanislav je mrtev, zakaj živeti bi ne mogel, da bi ne pokazal svoje ljubezni do Marije, drage Matere svoje.

Oh, ako je še kdo med vami, ki ni zgubil drage krstne nedolžnosti, posebno vi, preljubi otroci, ki ste prejeli prvo sveto obhajilo, varujte, varujte svojo nedolžnost, varujte se nesrečnega greha, potem bote enkrat mirno, brez strahu v Gospodu zaspali. Preselili se bote iz te solzne doline, iz nevarnega življenja v srečna nebesa, in tamkej vživali veselje, ki ga oko ni videlo . . .; tamkej bote hodili za Jagnjetom božjim in prepevali nebeško pesem, ki je nobeden drugi peti ne bo mogel.

II.

Vsi drugi odraščeni, kateri so krstno nedolžnost zgubili, belo oblačilo s smrtnim grehom omadeževali, po lepi poti nedolžnosti več v nebesa priti ne morejo; le ena pot jim še ostane, ozka, strma, trnjeva pot pokore. Kdo pa hodi po tej poti?

1. Oni, ki več ne greši. Ako si ti, preljubi moj brat, moja sestra v Kristusu, tako nesrečen bil, da si s smrtnim grehom raztrgal belo oblačilo krstne nedolžnosti, si zgubil pravico do nebes in

zaslužil večno trpljenje. Ako hočeš zopet otrok božji postati in dedič nebeškega kraljestva, tedaj je prvo, da nikdar, nikdar več ne grešiš. Ko je usmiljeni Jezus ozdravil bolnika, ki je bil 38 let bolan, mu je rekel: „*Glej, ozdravljen si, nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi.*“

Tako Jezus tudi tebi govori: Glej, ozdravljen si v zakramentu sv. pokore, očiščen svojih grehov; oh nikar, nikar več ne greši, da se ti prva bolezen še hujše ne povrne. — Ako pa le greh na greh nakladaš, ako le odlašaj pot ojstre pokore nastopiti, vedi, da ti bo zmeraj bolj težavno, zakaj po besedah Jezusovih hudi duh, ko je bil izgnan iz človekovega srca, vzame sedem še hujših duhov, kakor je on, in gredo nazaj v njegovo srce, ako ga trdo ne zapre z molitvijo, postom in ojstro pokoro, ter prebivajo v njem; in poslednje tistega človeka je hujše kakor prvo. — Zatoraj še enkrat rečem, in vas prosim pri Kristusovem britkem trpljenji in njegovih krvavih ranah: vsi, ki ste z grehom zapravili krstno nedolžnost in hočete vendar še zveličani biti, nastopite edino pot v nebesa, ki vam še ostane, pot pokore; in če hočete po tej poti hoditi, je prvo, da danes za vselej trdno sklenete in Bogu obljubite: O moj Bog, nikdar več nočem grešiti, nikdar več!

2. Po trnjevi poti hodi on, ki svoje grehe živo obžaluje in za nje ojstro pokoro dela. Preljubi v Kristusu! ravno tega pri nas najbolj pogrešamo. Največ je kristijanov, ki menijo, ako so se le svojih grehov spovedali, potem je vse dobro; največ jih je, ki mislijo, da le za naprej več ne grešijo, potem jim nebesa oditi ne morejo. Prašam vas, kje je naša notranja srčna bolečina nad storjenimi grehi, kje so vroče solze žalosti nad razžalenjem božjim, kje so naše spokorna dela, posti, molitev in zatajevanja? Ali ne pravi kralj David: „*Potrtega in ponižanega srca, o Gospod, ne boš zavrgel?*“ Ali ne govori sv. pismo: „*Pridite, vrzimo se pred Gospoda, jokajmo se pred Gospodom, ki nas je vstvaril?*“

Da zares, mi ki smo grešili, Boga, svojega Očeta nehvaležno, predrzno zaničevali, Jezusa Kristusa na križi zasramovali, sv. Duha iz svojega srca spodili, mi ki smo zapravili neizrekljivo nebeško veselje in zaslužili peklenško trpljenje, — mi bi ne smeli nikdar več veseli biti, ampak, kadar se spomnimo svojih grehov, bi morali britke solze točiti, na prsi trkati in klicati k Gospodu: Bog bodi milostljiv meni ubogemu grešniku!

Hočete vedeti, kakošna mora biti prava žalost in pokora za grehe? Poglejte velikega spokornika kralja Davida, kako brez spanja

cele noči prebudi, kako s solzami moči svoje ležišče, kako mu nobena jed ne diši, kako svojo pijačo s solzami meša. Poglejte Marijo Magdaleno, kako pred Jezusovimi nogami kleči, potoke solz preliva, tako, da z njimi Jezusove noge umiva. Poglejte sv. Petra, kako mu obilne spokorne solze po licih teko, da se mu brazde naredijo. Poglejte brez števila svetih spokornikov po strašnih puščavah, v grozovitnih brlogih, kako 20, 30, 40, 80 let v vednem postu ob kruhu in vodi preživijo in se še tresejo, kadar se jim bliža zadnja ura, še se bojijo ojstre sodbe.

Kdor ima pravo žalost nad svojimi grehi, ta zjutraj, kadar se zbudi, ne misli najprvo na svoje delo ali živino ali na jed in pijačo, kako se mu bo prilegla; temuč mnogokrat se prebudi, še predno se je dan naredil in ne mara misliti na spanje, na delo ali na jed; nekaj drugega kljuje v njegovem sreju, spomin nekdanjih grehov in tolika žalost mu teži sree, da, ko bi mu Bog obljubil, da bo vse njegove grehe izbrisal, če si pusti vse svoje ude enega za drugim odsekati, bi se mu ne zdelo preveč. Tako skesanemu človeku se več ne ljubi letati po posvetnih veselicah; kadar sliši godbo in ples in vriš, ga več pete ne srbe, ampak žalost mu pride v sree in solze mu zalijejo oči. In kadar pride dan prvega sv. obhajila otrok, in vidiš iti otroke v cerkev z vencem na glavi, z belimi cveticami na prsih; in vidiš otroke stopiti k mizi Gospodovi in slišiš, kako jim dušni pastir na srce govorijo, naj vedno tako nedolžni in dobri ostanejo; in slišiš nedolžne, mile glasove otrok kadar molijo; in gledaš globoko resnobo in pobožnost na evetečih otroških, angeljskih obrazih, njih nedolžne, povzdignjene roke in pobožne oči, kadar pridejo od sv. obhajila; — pa se spomniš, da si tudi ti nekdam tako pobožen in nedolžen klečal v cerkvi, da so tudi tebe opominjali in si tako sveto obljubil in molil, in se zopet spomniš, kako grdo si prelomil svojo obljubo, da si postal iz nedolžnega otroka nagnjusen, omadeževan grešnik, ostudna grešnica, ki se ne more več povrniti k prvi nedolžnosti; — če vse to vidiš in slišiš in premišliš, — oj, potem ne občutiš le žalosti in otožnosti v svojem sreju, temuč britko kesanje in neizrekljiva bolečina se zbudi v njem, in črv začne kljuvati in tvoja vest vpiti: Zakaj nisi tak ostal, zakaj nisi taka ostala?

Pa to še ni vse. Je tvoja žalost resnična, se boš tudi voljno udal v božjo sveto voljo, kadar te Bog strahuje s sramoto in revščino in boleznijo, z žalostjo nad otroci in nadlogo v zakonu. Še celo vesel boš, če se ti tukaj slabo godi; saj ti bo Bog na unem svetu bolj milostljiv, če se že tukaj pokoriš za svoje grehe in za pohujšanje, ki si ga dajal. — Oj, uboga grešna duša, če ti je tako pri sreju,

potem ti hočem kapljico tolažbe vlití v tvojo bolečino, in to je: Resnična pokora je druga nedolžnost. — Naj bodo tvoji grehi rudeči kakor škrlat, bodo beli ko sneg, zakaj Jezus Kristus s svojo rešujočo krvjo ti jih izmije, po njem zadobiš odpuščanje, ako se v resnici k njemu obrneš.

3. Kdor hodi po poti pokore, ta Boga ljubi čez vse, iz vsega svojega srca . . . Mi verujemo, da je Bog največa, neskončna lepota in popolnomost, mi verujemo, da je neskončno dobrotljiv do nas, posebno ker nam naše grehe, neskončno razžaljenje božje, tako rad odpušča, ravno zato ga moramo tudi ljubiti, in ne moremo drugače, kakor Boga ljubiti. Kdo pa Boga ljubi?

a) Oni, ki veliko na Boga misli; zjutraj, ko se zbudi, se najprvo spomni na svojega ljubega Očeta v nebesih; njegova zadnja misel, predno zaspi, je pri Bogu. Ako pa ti na vse drugo bolj misliš, kakor na Boga, na denar, na živino, na jed in pijačo; ako se komaj vsako nedeljo na Boga spomniš in še takrat slabo, — oh ti Boga ne ljubiš.

b) Boga ljubi oni, ktereга največa sreča, največe veselje je pobožna, v Bogu zbrana molitev, ako pa ti le prisiljen moliš, ako moliš z nevoljo, ali zaspano, dremotno, ali pa še celo molitev opustiš — oh, ti Boga ne ljubiš.

c) Kdor Boga ljubi, ljubi ga posebno v najsvetejšem zakramentu. Kadar mu je le mogoče, prihiti semkej pred tabernakelj, kakor Marija Magdalena k nogam Jezusovim. Tukaj ga moli, ga hvali za njegovo ljubezen, ga prosi za skesano srce; tukaj joka in si olajšuje težko srce. Ako pa ti prevzetno memo cerkve greš, kadar bi imel čas noter stopiti in obiskati svojega Boga in Zveličarja; ako še takrat, kadar v cerkev prideš, ošabno po konci stojiš, kakor hinavski farizej v tempeljnu in misliš, da ničesar ne potrebuješ, — oh, ti Boga gotovo ne ljubiš.

d) Boga ljubi, kdor ves hrepeni, ga večkrat prejeti v presv. rešnjem Telesu. Kako človek najprej v grehe zabrede? S tem, da zmiraj redkejše pristopa k mizi Gospodovi, komaj enkrat ali dvakrat v letu; zmiraj težje mu je skušnjave premagati in poslednjič pada in pada, da marsikteri nikdar več ne vstane. Ako toraj hočeš stanovitno hoditi po poti pokore, tedaj večkrat očisti svojo vest in prejmi močnega Boga, ki bo tudi tebe močnega storil.

Pokazal sem vam tedaj, preljubi v Kristusu! edini dve poti, ki peljete v večno življenje, pot krstne nedolžnosti in pot ojstre pokore; premislite tedaj, po kateri morate hoditi v nebeško kraljestvo. Blagor, tisučkrat blagor mu, ki pota nedolžnosti še ni zapustil, on bo najprej in najlože prišel v nebeško domovino. Vsi pa, ki ste zapustili pot nedolžnosti, nikar ne zgrešite še pota ojstre pokore; zatoraj „*pridite, vrzimo se pred Gospoda, jokajmo se pred njim, ki nas je stvaril, ker on je naš Gospod Bog, mi pa smo njegovo ljudstvo in njegove ovčice.*“ Amen

Ljud. Škufca.

Obletnica cerkvenega posvečevanja.

Dvojno praznovanje.

Svet je tempelj božji in to ste vi.

I. Kor. 3, 17.

Srečen Cahej, srečna cela hiša njegova, ki jo je Jezus, Sin božji, obiskal! Ko bi pač tudi mi to srečo imeli, da bi mogli postreči njemu, od kterega vse dobivamo in v svoji hiši sprejeti tistega, ki nam je pripravil večno veselo prebivališče v nebesih. Tako si mislijo marsikteri pobožni kristijani, ko se jim bere evangelijska priredba današnjega praznika.

In glejte, mi smo še srečnejši, veliko srečnejši, kakor je bil Cahej, zakaj k njemu je Jezus en samkrat v hišo prišel, pri nas pa zmiraj prebiva. Pa kje? Ravno tu, kjer smo zdaj zbrani, je pričujoč s svojo božjo in človeško naturo, Stvarnik med svojimi stvarmi, najvišji Gospod med služabniki, večni Oče med umrljivimi otroci. Vse to, kar se je v Cahejevi hiši godilo, godi se tudi v tej hiši božji, v naši cerkvi, ter v vsaki katoliški cerkvi vsak dan, posebno ob nedeljah in praznikih. Naša cerkev toraj ni nič manj sveta, kakor je bila Cahejeva hiša, in mi nismo nič manj srečni, kakor Cahej in njegova družina. Sv. Pavel, kteri je dobro spoznal imenitnost hiše božje in imenitnost pravega kristijana, je svojim Korinčanom tako pisal: „*Svet je božji tempelj in to ste vi!*“ Naša cerkev je tempelj božji, je tedaj sveta hiša, gotovo tako sveta, kakor Cahejeva hiša, ktero je Jezus sam s svojim obiskanjem posvetil. — „Svet je tempelj božji in to ste vi“. Vi ljubi moji! ste tudi živi tempelj božji, Bog v vas prebiva, če ste v

stanu gnade božje, vi ste tedaj srečni, še srečnejši, kakor Cahej in njegova družina, ktere je bil Kristus le za en čas obiskal. — „Svet je tempelj božji in to ste vi!“ na to dvojno resnico nas današnji praznik opomni, in zatoraj prav za prav dvojni praznik obhajamo, 1. praznik naše cerkve, ki je tempelj božji in 2. praznik nas vsih, ki smo tudi tempelj božji. To bo zapopadek mojega govorjenja.

I.

Ves svet je tempelj božji in vse, kar je pod in nad solncem, oznanuje vsegamogočnost, neskončno modrost in dobrotnost božjo in nas opominja na vseh krajih Boga častiti in moliti. „*Nebo nam pripoveduje slavo božjo in podnebje nam skazuje dela njegovih rok,*“ poje kralj David (ps. 18, 2.). Vendar si je pa Bog posebne kraje zvolil, kteri so samo njemu posvečeni, kjer še posebno hoče ljudem svoje dari in dobrote deliti; ljudje pa nasproti njega s hvaležnostjo in ponižnostjo molijo in časte. In ti kraji, te hiše so naše cerkve. Glejte, tisti Bog, kteri s svojo pričujočnostjo vse napolnuje, za kterega veličastvo sta nebo in zemlja premajhna, tisti vsemogočni Bog, pred kterim gore trepečejo in se hribi topé, pred kterega obličjem se angelji tresajo in kerubi in serafi svetega strahu napolnjeni pred njegovim tronom na svojih obrazih leže, tisti Bog se je ponižal tukaj v naših cerkvah prebivati. Tukaj ga moremo svojega neskončno mogočnega, dobrotljivega in modrega Stvarnika posebno častiti, moliti, hvaliti in prositi; tukaj naše molitve najbolj milostljivo sprejema, tukaj nam najobilniše gnade in dobrote deli. *Ta kraj*, je rekel Bog že kralju Salomonu, ko mu je tempelj sozidal, *ta kraj sem si izvolil, da bo moje ime tukaj na vekomaj. Moje oči in moje srce bodo vedno na tistega obrnjene, kteri bo na tem kraji molil.* (III. Kralj. 8, 3.)

In kaj je bil Salomonov tempelj? Nič, ko le senca in podoba naših cerkev. Kaj so imeli judje v svojem tempeljnu? Nič ko skrinjo zaveze, v kteri ste bili dve kamniti tabli shranjeni, na kterih je Bog Mojzesu desetere zapovedi dal in pa Aronova palica. V naši cerkvi pa je sam postavodajavec v podobi kruha pričujoč. Kaj so judje v svojem tempeljnu darovali? Darovali so živino, vole, ovce in kozle, in le-ti so bili zaklani v znamenje, da tisti, ki je dar prinesel, je sam smrt zaslužil, ktero je pa zaklana živina mesto njega pretrpela, in v spomin, da bo Odrešenik zavoljo človeških hudobij umrl in s svojo smrtjo pravici božji zadostil. V naši cerkvi pa in na naših altarjih se vsaki dan daruje nedolžno Jagnje, Jezus, svojemu nebeskemu Očetu za

zveličanje naše in celega sveta. Zakaj sv. maša je ravno tisti dar, ktereга je Jezus Kristus za naše grehe na križu daroval; pri sv. maši se ravno tisti Sin božji po mašnikovih rokah nekrvavo daruje, kakor se je na gori Kalvariji sam daroval. V naših cerkvah je takorekoč vsaki altar gora Kalvarija, kjer se skrivnostno ponavlja ravno tista najsvetejša daritev, katero je Sin božji na križu opravil v spravo in zveličanje vsega sveta. In ravno zavoljo pričujočnosti Jezusa Kristusa v naših tabernakeljnih, v katerih je spravljeno presv. rešnje Telo, in na naših altarjih, kadar se opravlja daritev sv. maše — ravno zavoljo te pričujočnosti je cerkev posvečena in posvečeno vse, kar je s cerkvijo v zvezi: svet in častitljiv je prostor, na katerem cerkev stoji; altarji, prižnica, spovednice, podobe, zvonovi, vse cerkvene posode in oblačila, vse, vse je častljivo in posvečeno v čast božjo in njegovih svetnikov. Ta hiša toraj ni kakor posvetne hiše, v katerih vi prebivate, ampak je posvečena hiša, sveta hiša, božja hiša!

Ko je Mozes pasel ovce svojega tasta, in ko je enega dne svojo čedo dalje v puščavo gnal, je prišel do Horeba, božje gore. — In Gospod se mu je prikazal v plamenu, v sredi gorečega grma, in je videl, da grm gori in vendar ne zgori. Ko pa se hoče Mozes približati, ga Bog iz srede grma pokliče rekoč: „Mozes! Mozes!“ In odgovori: „Tu sem.“ In Bog mu pravi: „Ne hodi blizo, sezuj čevlje sè svojih nog, zakaj kraj, kjer stojiš, je svet kraj.“ (Moz. II. 3, 5.) Če je Bog že sveto zemljo imenoval kraj, kjer je svojo vsega-mogočnost v grmi pokazal, koliko bolj je naša cerkev svet kraj, kjer Jagnje božje, ki ga s strahom in trepetom angelji v nebesih molijo, v sredi med nami prebiva, kjer Bog vsak dan svojo mogočnost na naših altarjih razodeva. Sveti, sveti, sveti! molimo in prepevamo v hiši božji; sveti, sveti, sveti! ponavljajo angelji, ki Jezusa na altarji molijo; sveti, sveti, sveti! odgovarjajo izvoljeni nebeški, kateri so zbrani pred sedežem Jagnjeta božjega.

V resnici svet kraj je naša cerkev, ali kakor pravi sv. apostelj Pavel: *Svet je tempelj božji!* — Kaj se nam je iz tega učiti?

a) Ker je cerkev tako svet kraj, bi se jej morali vselej z velikim spoštovanjem bližati in s svetim strahom v njej se zadržati. Kadar je sv. Martin v kako cerkev stopil, se je ves groze tresel, ter je stóje ali klečé pobožno svojo molitev opravljal. Ljudem, ki so ga vprašali, zakaj ga toliki strah v hiši božji obhaja, je rekel: „Kaj bi se ne tresel, če premislim, da pred veličastvom Najvišega stojim, pred svojim Bogom in prihodnim Sodnikom.“ S takim strahom tudi mi hodimo v hišo božjo in mislimo si, kadar na cerkveni prag

stopimo, tako: jaz zdaj grem v hišo živega Boga, pred sedež njegove časti, pred sedež njegove milosti. *Pridite*, recimo s kraljevim prerokom sami sebi, *pridite, molimo in pokleknimo pred Bogom, jokajmo pred Gospodom, ki nas je vstvaril!* Pridi moj duh in moje srce, moja duša in moje telo; pridite moje misli in moji počutki! padimo pred Gospoda in molimo ga! V cerkvi nočemo nič drugega misliti, nič drugega videti, nič drugega slišati, nič drugega delati, kakor: Pridite, molimo in na kolena padimo, jokajmo pred Gospodom, kateri nas je vstvaril!

b) Ker je cerkev tako svet kraj, imamo še to drugo dolžnost, da jo radi in pogosto obiskujemo. Tukaj prebiva Jezus v zakramentu sv. rešnjega Telesa in s svojo pričujočnostjo spolnuje obljubo, katero je bil storil svojim učencem rekoč: „*Glejte, jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta.*“ Kterega bi toraj ne veselilo v cerkev priti, posebno, ker nas Jezus sam tako prijazno vabi in kliče: „*Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.*“ In le poskusite ljubi kristijani! Nikar ne hodite, kadar boste v britkostih in skrbeh, v križih in nadlogah, k ljudem tožit, ki vam svetovati in pomagati ne morejo ali pa nočejo, ampak pridite semkaj v hišo božjo potožit Bogu svoje potrebe, molite za potrpežljivost in stanovitnost, iz hiše svojega Očeta nikdar ne pojdete brez tolažbe. Verjemite njegovim lastnim besedam: „*Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.*“

II.

Današnji praznik pa ne velja samo cerkvi naši, ampak je praznik tudi nas vsih, zakaj sv. Avguštin pravi, da vsak kristijan, če pobožno živi in krščansko, je tudi cerkev, je tempelj božji. Vam, ljube ovčice Kristusove, ki nimate smrtnega greha nad sabo, danes iz vsega srca srečo vošim, zakaj današnji dan je tudi vaš praznik in god, ker ste po gnadi božji tudi vi cerkve in tempeljni božji. Te vesele resnice morebiti še svoje dni premislili niste, zato jo hočem zdaj nekoliko razložiti.

Večkrat ste danes že slišali, kako je rekel sv. Pavel prvim kristijanom: „*Svet je tempelj božji in to ste vi!*“ S tem hoče reči: Kakor sveta je cerkev, tempelj božji, tako sveti ste tudi vi, ker tudi vi ste tempelj božji. Tempelj božji ste postali pri sv. krstu in pri sv. birmi; tam ste bili Bogu posvečeni in ste postali tempelj sv. Duha, kateri v vas prebiva, dokler nobenega smrtnega greha na svoji vesti nimate. Sv. Duh pa je Bog, tedaj prebiva Bog v vas in zatoraj

sv. apostelj Pavel vpraša: „*Ali ne veste, da ste tempelj božji in da sv. Duh v vas prebiva?*“ Razun tega postanete še v posebno vzvišanem pomenu tempelj božji, kolikorkrat zakrament presv. rešnjega Telesa vredno prejmete; vaše sree postane altar, — tabernakelj, kamor pride prebivat Jezus Kristus, pravi Bog in človek skupaj, kakor nam je sam zagotovil: „*Kdor moje meso je in moja kri pije, ta ostane v meni in jaz v njem.*“ Kakor tedaj Marijo prečisto Devico cerkveni očetje po vsi pravici čist tempelj božji imenujejo, zato, ker je Sinu božjega pod svojim srcem nosila; tako tudi mi pri vsakem sv. obhajilu postanemo resnično tempelj božji zato, ker ravno tistega Boga prejmemo, katerega je Marija od sv. Duha bila spočela. In slednjič, ljubi moji! ostanete tako dolgo tempelj božji, dokler ljubezen božja v vas prebiva in nobenega saj smrtnega greha ne storite. Le se spomnite, kaj Kristus v sv. evangeliju govori, ki se bere binško nedeljo: „*Kdor mene ljubi, bo spolnoval besede moje, in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.*“ Tako tedaj ne le sv. Duh, kakor smo popred slišali, ampak tudi Bog Oče in Bog Sin, cela sv. Trojica, prebiva v duši pravičnega, pobožnega človeka; kdorkoli tedaj pobožno in pravično živi, je tempelj božji, njegovo srce je cerkev, v kateri po dnevi in po noči zamore svojega Boga častiti in moliti. Modri in pobožni možje vseh časov so celi svet tempelj božji imenovali, zato ker je Bog povsod pričujoč in z svojo mogočnostjo in nezmernostjo nebo in zemljo napolnuje in je na vseh krajih od vseh stvari hvaljen in češčen: koliko bolj se še-le more pravemu kristijanu reči, da je tempelj božji, ker Bog sam pravi, da v njem prebiva.

Zdaj, ljubi moji! že lahko veste, kaj te besede pomenijo: „*Svet je tempelj božji in to ste vi!*“ Vi ste tempelj božji, kakor vaše cerkve, in kakor je vaša cerkev sveta, tako ste tudi vi sveti ali bi vsaj morali sveti biti, sicer niste več pravi kristijani. Tako je praznik posvečenja vseh cerkev tudi vaš praznik, ker ste tudi vi cerkve, ker ste tudi vi tempelj božji. Današnjega praznika se toraj veselite prvič zavoljo svoje cerkve, drugič pa zavoljo sebe; zakaj tisti sveti Bog, kateri vašo cerkev posvečuje, posvečuje tudi vas, ker v vas prebiva, kakor prebiva v cerkvi vaši. — Kaj se vam je pa iz tega učiti?

a) Najpred to, da se morate tudi zunaj cerkve zmiraj in povsod tako pobožno, častitljivo in spoštljivo zadržati, kakor v cerkvi; zakaj če tudi niste v cerkvi, ste vendar vi sami svetišče božje, vi nosite tistega Boga, katerega se v cerkvi bojite, zmiraj v svojem srcu s sabo, povsod se ga toraj bojite in nikjer ga nikdar ne žalite.

b) Ker ste tempelj božji in Bog v vas prebiva, premislite tudi, kako hudo takrat delate, kadar kaki greh storite: z najmanjšim grehom storite nečast tempeljnu božjemu, kateri ste vi, in s smrtnim grehom preženete Boga od sebe in spremenite tempelj božji v tempelj hudičev. Tistega pa, pravi sv. Pavel, kateri tempeljnu božjemu dela nečast, bo Bog pokončal.

c) Ker ste tempelj božji in gotovo tudi želite zmiraj tempelj božji ostati, vas zadnjič še prijazno posvarim: Varujte se danes in vselej slabih priložnosti, bežite pred vsako nevarnostjo k grehu. Naša cerkev, da tatje in nesnažne živali v njo ne pridejo, ima od vseh strani trdne zidove in se posebno na noč trdno zapira. O ljubi mladenci in dekleta! ker ste tudi vi tempelj božji, bodite tudi vi stanovitni in trdni, kakor cerkveni stebri in zidovi, bodite tudi vi vedno zavarovani, posebno pa po noči skrbno zaprti, da se noben tat, nobena tatica, noben zapeljivec, nobena zapeljivka v tempelj vašega srea ne vrine in vam vašega najboljšega cerkvenega zaklada vaše nedolžnosti, vašega devištva ne ukrade, da nobene grde, nesramne živali, nobeni pohujšljivi tovarši ali tovaršice svetišča v vaši duši ne omadeževajo in ne oskrunijo.

Ohranite si toraj zvesto v spominu in srečujno dvojno praznovanje, ki sem vam ga danes razložil. Imejte veliko spoštovanje do hiše božje, s svetim strahom prihajajte v cerkev in ves čas se spoštljivo v njej zadržite, kakor se spodobi vpričo živega Boga. Nikdar pa tudi ne pozabite, da ste sami tempelj božji — svetišče božje. Sicer vas k ponižnosti opominjam, ali v tej zadevi vam pa rečem: bodite ponosni, ker ste po milosti božji tako povikšani, tako posvečeni; nek svet ponos naj vas navdaja zlasti ob času skušnjav, da se vam bo gnjusilo vse nizkotno in strastno. Ogradite to svoje svetišče s štirimi trdnimi stenami: na desno denite smrt, na levo poslednjo sodbo, da je nikdar ne pozabite; od zadaj imejte za strah — pekel, pred seboj pa sladko upanje — sveta nebesa! To vam bodo trdni zidovi, ki bodo obvarovali svetišče vašega srea. Kadar pride namreč grenka smrt, takrat vam bodo poleg mrtvega trupla luči prižgali, križ vam bodo v roke djali in z blagoslovljeno vodo vas bodo škropili; blagoslovljeni zvonovi vam bodo zvonili in vas spremili v grob, kateri bo tudi blagoslovljen in s križem venčan — vse to pa zato, ker je častljivo telo pobožnega kristijana res posvečen tempelj božji. Kadar pride sodnji dan, se bode na prostorčku vašega počitka vzdignil

prenovljeni tempelj božji — vaše telo, ako ste lepo živeli, bo vstalo v veličastni lepoti (kakor jama razbojnikov pa bodo trupla pogubljenih). Potem pa se začne za dušo in telo večni nemenljivi praznik v nebeški slavi. Ta spomin naj nas nagiba k dobremu in obvaruje vsega hudega, zakaj pisano je: „*Spomni se, o človek, pri vsih svojih delih štirih poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil.*“ Amen.

† Ant. Potočnik.

Enaindvajseta nedelja po binkoštih.

Ljubezen vse pretrpi, vse prenese.

Tedaj je njegov sohlapec predenj padel in ga je prosil rekoč: Potrpi z menoj in vse ti bom povrnil. Mat. 18, 29.

Malo je naukov v sv. evangeliju, ki bi jih Jezus tolikrat in tako v živo učil in priporočal, kakor prizanašljivost in ljubezen do bližnjega. Ko je farizejeem očital razne grehe in napake, očital jim je tudi, da ne poznajo najimennitniše zapovedi, ker so pripravljene ljubiti le prijatelje in pozdravljati le brate, sovražnike sovražiti pa da se jim ne zdi napak; ko je razlagal zapovedi, razložil je posebno obširno in natanko zapoved ljubezni do bližnjega; ko je pravičnim krščansko popolnost priporočal, priporočal jim je v prvi vrsti krotko in milo ljubezen rekoč, da naj se hudemu ne ustavljajo, ampak če jih kdo udari na desno lice, naj mu še levo ponudijo, ali če se kdo hoče pravdati in suknuj vzeti, pustijo naj mu še plašč; in ko je slovo jemal od svojih ljubljenih učencev, jim je zopet in zopet ponavljal „svojo“ zapoved, naj se ljubijo med seboj. In sicer je še večkrat v življenji govoril o tej zapovedi, posebno pa jo pojasnoval v prelepih prilikah; poleg prilike o usmiljenem Samaritanu zlasti v tej, ki nam jo današnji evangelij pripoveduje.

Da nam je Gospod to priliko povedal, dal je povod sv. Peter. Peter ga je namreč nekikrat vprašal: „*Gospod! kolikrat bo grešil zoper mene moj brat, in naj mu odpustim? do sedemkrat?*“ Farizejei so namreč krivo učili, da naj se sovražniku k večjemu do trikrat odpusti, v četrtič pa že ne več; Peter, ki je poznal premilo Srce Jezusovo, je toraj v vprašanji postavil še enkrat toliko, a Gospod mu odgovori: „*Ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat!* t. j. vselej, kolikorkrat boš žaljen; in koj na to je povedal

današnje priliko, v kateri nam tako lepo razloži, da moramo zato potrpljenje imeti z bližnjim in radovoljno mu odpuščati razžaljenje, ker nam Bog ne bi mogel odpustiti našega velikega dolga, ki smo si ga pri njem z grehom nakopali, ako mi ne odpustimo svojemu bratu to malenkost, s katero nas je razžalil.

Zato sem se namenil zopet govoriti o ljubezni do bližnjega in vam nekoliko pojasniti nauk sv. Pavla: ljubezen vse pretrpi, vse prenese, kar se ne da pre narediti in popraviti.

I.

Krščanska ljubezen do bližnjega je zlasti zavoljo tega tako silno težka, ker nam veleva, da moramo greh sovražiti, grešnika pa ljubiti. Krščanska ljubezen bi tako rada videla, da bi se vsi, s kterimi nam je živeti, zlasti pa kteri so še posebej naši skrbi zročeni, poboljšali, greh zapustili in pošteno krščansko živeli ter se večno zveličali. Pa večkrat se človeku zdi, da je vse upanje zastoj, če še tako lepo opominja, prosi in svari. In to je zanj velika težava, težek križ, ki se dostikrat nikakor preložiti ne da.

Tako, postavim, marsiktera mati že dolgo časa moli, prosi, zdi-huje, joka, da bi Oče nebeški njenega zgubljenega sina s svojo gnado razsvetlil in omečil, pa ni še uslišana. Trdovratni sin jej njene lepe nauke, prisrčno opominjevanje, mile prošnje in britke solze s posme-hovanjem, zaničevanjem, zmerjanjem, kletvino in trdobo povračuje. Razuzdana hči, v sé in v svet zaljubljena deklina noče spregledati in se na pravo pot vrniti, dasiravno jo mati neprenehoma prosi in svari. To je težek križ na maternih ramah, kterega jej razuzdani otroci nakladajo, da ga mora sirota nositi. — Uni zakonski mož je še zmirom stari pijanec, igravec, zapravljevec, nezvestnik, trdobnež, naj si ga žena še tako lepo prosi in s svojimi solzami mečí. To je spet velik križ, ki se velikokrat do smrti ne da preložiti. — Ta zakonska žena je še zmirom vsa nemarna gospodinja in brezskrbna mati svojih otrok, jezična, zabavljiva, sumljiva, nemirna in nepokojna, morebiti še pijači udana, dasiravno jo mož že več let lepo uči in svari. Velik križ ima z njo, ker se predelati ne da. — Velik križ — težka klada mirnemu človeku na srci leži, če mora med takimi ljudmi živeti, ki se radi kregajo, ki neprenehoma pikajo, vjedajo, kljubujejo, nagajajo, — pa se nikakor predelati ne dajo, naj si jih človek še tako milo prosi, svojo togotno naturo krotiti.

Pa kdo je v stanu naštetih vse križe, ktere sovražni ljudje drugim nakladajo!? in kdo jih zamore po božji volji prenašati? Krščanska

ljubezen jih po božji volji prenaša, ker tiho trpi in molči in Bogu zročuje, kar sama predelati ne more. Ljubezen ne zvoní po svetu ter ne pripoveduje vsim svojim prijateljem in prijateljicam, kaj in koliko da mora od tega ali unega človeka trpeti, koliko prestati, koliko grenkih požirati; ljubezen tudi pod težkim križem po Jezusovem zgledu molči in z vso potrpežljivostjo čaka in moli, da bi Bog pre naredil, kar sama pre narediti ne more. Jaz pravim: ljubezen z vso potrpežljivostjo čaka, in se nikoli čakati ne naveliča poboljšanja; zakaj ljubezen dobro vé, da se star hrast z enim mahljejem podreti ne da; ljubezen tudi dobro spozna, da se vsi hribi razravnati, vse doline napolniti in vse ceste ravne storiti ne dajo; zatoraj na tihem trpi in prenaša, zdihuje in moli, ter Bogu zročuje, kar sama odvrniti in predelati ne more. Ljubezen ravna po besedah svetega Pavla rekoč: „*Kolnejo nas, in mi blagoslovljamo; preganjajo nas, in mi trpimo; preklinjajo nas, in mi molimo.*“ (I. Kor. 4, 12.)

Zgled take vse prenesljive in pretrpljive ljubezni imamo že v starem zakonu nad kraljem Davidom. Ko je David pred svojim puntarskim sinom Absalomom iz Jeruzalema v puščavo bežal, ga je nek hudoben človek, Simej po imenu, med potjo s kamenjem lučal, grdo zmirjal in klel. Abisej, Davidov zvesti služabnik, srčen in močen vojščak, se hoče nad unim hudobnim človekom maščevati in znositi. David pa mu pohlevno in krotko reče: „Glej! moj lastni sin mi po življenji streže; kako hočem to Simeju zameriti? Pusti ga, naj kolne! Bog pripusti tako. Morebiti se Bog ozrè na mojo nadlogo in mi njegovo kletev v blagoslov spremeni.“ Poglejte jo nad Davidom potrpljivo ljubezen, kako tiho in pohlevno sovražnega človeka prenaša in od Boga pomoči čaka! Še v lepši svetlobi se nam kaže Davidova vse potrpljiva in prenesljiva ljubezen do svojega puntarskega Sina Absolona, ker je svojim vojščakom se posebno to priporočal, Absolona pri življenji ohraniti. „Ohranite mi sinu Absolona!“ je rekel. Ko je pa zvedel, da je Absolon na veji obvisel in je bil preboden, je milo jokal in vpil: „Moj sin Absolon! Moj sin Absolon! Bog ni hotel, da bi bil jaz za-te umrl!“ O prevelika očetova ljubezen, ki vse prenese, vse pretrpi in ki hoče za svojega spridenega sina umreti!

Job in Tobija sta bila od svojih lastnih žen in zlahtnikov zasmehovana, zaničevana in rotana, pa polna potrpljive ljubezni — sta jih voljno prenašala, in sta jim za hudo — dobro povračevala.

Sv. Štefan — poln pretrpljive ljubezni — si je prizadeval, hudobne jude k spoznanju resnice pripeljati in poboljšati; judje pa so se togotili v svojih srcih in so z zobmi škripali zoper njega.

Poslednjič so vanj planili, ga iz mesta pahnili in s kamenjem pobili. Stefan pa je med pobijanem pokleknil in z velikim glasom vpil, rekoč: Gospod, ne prištevaj jim tega greha! — Glejte in premišlujte jo — vse pretrpljivo ljubezen — ki še celo med kamnovanjem za svoje črtivce — najhujše sovražnike moli!

O koliko tisoč in tisoč marternikov je že bilo na svetu, ki niso imeli nobenega drugega orožja v roci, da bi se bili bojevali s svojimi sovražniki — s krviželjnimi rabeljni, kakor vse potrpljivo ljubezen v srcu! Pred so se rabeljni jih ubijati naveličali, kakor so se marterniki trpeti utrudili. Ljubezen jih je podpirala. Ljubezen vse prenese, vse pretrpi!

Kristijani! zdaj pa se vprašajmo, če imamo tudi mi kaj take ljubezni, ki vse prenese, vse pretrpi? O mili Bog! če svoje dejanje in nehanje nekoliko pregledamo, moramo z žalostjo spoznati, da nam je veliko, veliko manjka potrpljive in prenesljive ljubezni, in morebiti še celo vsa manjka, ker nočemo ničesar z voljo potrpeti, še žal besedice ne tiho prenesti. Ravno zato je pa tudi tako hudo na svetu — toliko prepиров in kregov, jeze in sovraštva, zmirjanja in kletve, še celo pretefov in pobojev, ker ljudje nimajo prenesljive in potrpljive ljubezni. Ko bi bil ti prvo žal besedico molčé prenesel, bi se ne bil prepír spočel, in potem ogenj jeze in sovraštva vnel, ki morda še zdaj ni popolnoma ugasnil. Ko bi bila ti kaj potrpeti znala, bi ne bil ljubi mir iz hiše zginil, ne bile bi vstale tolike razprtije. Zakaj pa nista prenesla in pretrpela tako lahkih in majhnih reči? Zato, ko ljubezni nimata. Če pa ljubezni nimata, ostaneta v smrti.

Dasiravno pa z apostelnom Pavlom trdim, da ljubezen vse prenese, vse pretrpi; moram pa vendar opomniti, da ljubezen le samo ene reči nikakor in nikjer prenesti in trpeti ne more, greha namreč ne more prenesti in trpeti; vselej in povsod mu je nasproti, vselej in povsod ga po vsi svoji moči odvräča in zatira.

Med tem pa, ko se ljubezen grehu ustavlja, ko razuzdanemu življenju nasproti dela, ko grešne navade zatira, ko slabim priložnostim vrata zapira, ali kako krivico odvräča; si s tem marsikake zoprnosti in težave nakoplje; zakaj grehu vdan človek meni v svoji slepoti, da je vsaki njegov sovražnik, da mu hudo hoče, kdor se njegovemu grešnemu djanju in nehanju ustavlja. Strastim podvržen človek je enak bolniku v vročinski bolezni, ki se nad zdravnikom huduje, ga zmirja in kolne, dasiravno mu zdravnik dobro hoče ter mu iz bolezni želi pomagati.

Pa kakor zdravnik zmešanemu bolniku nič ne zamiri in se ne da odpoditi, dasiravno zoper njega nori: ravno tako tudi ljubezen

strastnemu grešniku nič ne zamiri in se ne da vstrašiti, dasiravno ji grešnik marsikake težave in zopernosti nareja. Ljubezen se vsem tem zopernostim in težavam srčno podvrže in jih voljno prenaša, da le ubogemu človeku iz vročinske bolezni njegovih strast pomaga, in njegovo dušo pogubljenja otmè. Ljubezen samo sebe daruje, da le svojemu bližnjemu iz greha pomaga in na pravo pot proti nebesom pripelje.

Tako ljubezen so imeli sveti aposteljni, kateri so se zavoljo zveličanja ljudi — jih namreč iz zmote in greha k Bogu pripeljati — vsim težavam in britkostim podvrgli ter so preganjanje, železje, ječo, martre in smrt pretrpeli. — Sv. Pavel je imel tako vse pretrpljivo ljubezen, da si je vošil nekoliko časa od Kristusa ločen biti, ako bi mu bilo s tem mogoče, svoje brate Kristusu pridobiti. — O koliko tisoč in tisoč svetnikov in svetnic je že bilo na svetu, ki so silo veliko težavnost z veseljem prenašali, da so le svojemu bližnjemu iz sužnosti greha v nebesa pomagali. — Koliko pobožnih, od ljubezni do bližnjega vnetih škofov, duhovnov, misijonarjev je po svetu, ki še svoje življenje v smrtno nevarnost postavijo, da le drugim k večnemu življenju pomagajo. Ljubezen pač vse prenese, vse pretrpi.

Pa moram že spet tožiti, da nam potrpljive in prenesljive ljubezni manjka; ker skoraj nič nočemo zaboljšanje in zveličanje svojega bližnjega trpeti in prenesti. Po besedah sv. Janeza bi morali *svoje življenje dati za svoje brate* (I. Jan. 3, 16.), pa še velikokrat nočemo k dušnemu pridu svojega bližnjega ne ene stopinje storiti, ne roke vzdigniti in s prstom požugati, ne ene podučljive in svarljive besedice izreči; ker se zavoljo tega bojimo kakih sitnost ali kake zamere. Že najmanjša težavnost in zopernost, ki bi nas utegnila zadeti, nas straši in zadržuje, svojega bližnjega greha obvarovati ali pa mu iz brezna hudobije pomagati. Če osel ali vol v jamo pade, mu brž iz nje pomagamo; če pa bližnji v globoki jami pregrešnega življenja tiči, mu nihče noče iz nje pomagati, rekoč: „Kaj je meni mar, če tiči; nočem z njim sitnost imeti: za svojo dobroto bi od njega še nehvaležnost in zoperne besede prejemal.“ Kristijani! ali je tako govorjenje in obnašanje do slepega, v grehah zakovanega človeka ljubezen, ki vse prenese, vse pretrpi? Ni ne vneta ljubezen, temuč ledena mrzlota.

Med tem, ko ljubezen vse voljno prenaša, kar iz greha pride, in se prenarditi ne da, pa tudi z grešniki potrpljenje ima. Od tega pa v II. delu.

II.

Če že Oče nebeški, neskončno sveti Bog, ima z grešniki potrpljenje, ker jih na svetu pusti živeti, in tudi njim deli svoje dobrote; zakaj bi jih tudi mi, ki smo sami grešniki, ne hotli z vso potrpežljivostjo prenašati? Gospod pusti po besedah svetega evangelija na svoji njivi luliko in pšenico skupaj rasti do časa žetve, in ne dovoli svojim hlapecem, da bi pred žetvijo luliko izmed pšenice izruvali. Oboje naj skupaj raste do časa žetve, reče Gospod. Dobri in hudobni naj skupaj na svetu žive, dokler jih ne pride ločit Gospod. Bog pa zato hoče, da naj dobri in hudobni, kolikor mogoče, v miru in ljubezni skupaj živé, ker je to obojnim koristno in k duhovnemu pridu. Sv. Avguštin pravi; „*Nikar ne mislite, da so hudobni zastonj na svetu, in da Bog po njih nič dobrega ne dela. Vsak hudobni ali zato živi, da se poboljša; ali pa zato živi, da se po njem (ali zraven njega) dobri v čednosti vadi.*“

Dasiravno so nam hudobni ljudje od ene strani silno nevarni; so nam pa vendar le tudi od druge strani močno koristni, ker nam dajejo lepo priložnost, se v mnogih čednostih vaditi, in utrjevati, in si toliko lepšo krono v nebesih prislužiti. To resnico vam hočem s nekterimi zgledi pojasniti. Egiptovski Jožef je po zalezovanji hudobne ženske svojo čistost utrdil in povišal ter nam je tudi lep zgled zapustil, ga v enaki skušnjavi posnemati. — Mojzes, vojvoda neukretnega, neubogljivega, zabavljivega Izraelskega ljudstva, ki je velikokrat zoper njega in Boga godrnjalo in se puntalo, se je bil v pohlevnosti tako izuril in potrdil, da je o njem rečeno: „*Mojzes je bil najkrotkejši — najpohlevniši mož.*“ — David, kralj, si je bil v zaničevanji in poniževanji, ki ga je moral od svojih ljudi trpeti, pridobil visoko stopinjo ponižnosti. — Danijel in z njim še trije drugi mladenči so še-le na kraljevem dvoru priložnost imeli, svojo treznost in pokorščino do božje postave prav očitno pokazati, ker se niso hotli oskruniti s kraljevimi, judom prepovedanimi jedili. — O koliko svetnikov je v nebesih, ki so si le med nagajivimi, sovražnimi ljudmi krščansko potrpežljivost pridobili in si z njo tudi nebeško krono zaslužili! Memo družih zgledov vam tukaj le samo enega v misel vzamem. Sv. Filip Nerij je v Rimu v samostanu sv. Hieronima prebival; služabniki tega samostana pa so ga prav iz srca črtili; kolikor so mogli, so mu nagajali, kljubovali, nepokoj delali in ga zaničevali, ker bi ga bili radi s takim sovražnim obnašanjem v drugi samostan pregnali. Tudi njegovi prijatelji so mu svetovali, naj se jim umakne

ter naj se v drug samostan poda, da bo ondi mir in pokoj imel pred njimi; on pa jim odgovori: „Jaz nočem pred križem bežati, ktere ga mi Bog pošlje.“ Sv. Filip Nerij tedaj še v tisti hiši ostane ter si vse prizadeva, svoje nasprotnike s prijaznostjo, z ljubeznijo in z dobrotami pridobiti. Ko pa vidi, da z vso svojo ponižnostjo in ljubeznijo nič ne opravi, da ga njegovi nasprotniki čedalje bolj črtijo in iz hiše tišče, se poslednjič k Gospodu obrne, svoje oči na sv. križ vpre, rekoč: „*O dobrotljivi Jezus! zakaj me ne uslišiš? Že tako dolgo te presrčno prosim potrpljenja, in vendar še nisi moje prošnje uslišal!*“ Zdaj pa se mu je zdelo, kakor da bi bil v sebi zaslišal Kristusov glas, ki mu pravi: „*Ali me ne prosiš potrpežljivosti? Glej! dati ti jo hočem; toda si jo moraš tudi sam pridobiti,*“ Svetnik ostane v tej hiši 30 let, in ta hiša mu je bila zares šola, v kateri se je potrpeti učil, in v tej hudi, trdi šoli si je bil pridobil visoko stopinjo potrpežljivosti. Njegovi nagajivei in preganjavei so mu zoper svojo voljo k tej lepi, krščanski čednosti in potem tudi k nebeški kroni pripomogli.

Kristijani! ali se smemo po tem takem pritožiti nad previdnostjo božjo, če dobre in hudobne ljudi pusti skupaj živeti? Kaj, ali ne vemo, da ima vsako zlato svojo razbeljeno peč, v kateri se očiščuje? Ali nima vsak marternik svojega rabeljna, kateri mu k časti in mučeniški kroni pripomore? Ali nima vsaka čednost svojega skušnjavea in nasprotnika, da se po zmagi v toliko lepši svetlobi pokaže, in toliko bolj Bogu dopadljiva postane? Ali ni bilo tisti čas največ marternikov in spoznovavecev, ko je bilo največ hudobnih preganjavecev? Marterniki in spoznovavei in vsi pobožni si med hudobnimi nebeško krono spletajo, in ta krona je toliko lepša, kolikor več morajo od hudobnih trpeti. Božja modrost zna vse tako obravnati in obrniti, da se poslednjič tudi iz hudega dobro izhaja. „*Tem, kateri Boga ljubijo, se vse v dobro snide,*“ pravi sv. Pavel.

Vtisnite si to resnico prav globoko v svoje srce vi vsi, ki morate od sitnih, nagajivih, sovražnih, hudobnih ljudi veliko trpeti; posebno pa ve žene! ki imate zapravljive, nezveste, hude, trdosrčne može; pa tudi vi možje! ki imate nemarne, nerodne, jezične, togotne, nepokojne žene; pa tudi vi očetje in matere! ki imate neubogljive, razuzdane, hudobne otroke; pa tudi vi otroci! ki imate zapravljive in trdosrčne starše; pa tudi vi posli! ki imate sitne in trde gospodarje in gospodinje; pa tudi vi hlapci in dekle in hišne! ki imate zraven sebe grozno čudne, zamerne, režavne, nagajive, sovražne tovarše in tovaršice. Glejte, vi vsi imate prav lepo priložnost se vaditi v krščanski

ljubezni, ki vse prenese, vse pretrpi; prav lepo priložnost imate, si prislužiti nebeško krono. Zatoraj potrpite z njimi, z ljubeznijo jih prenašajte, vse hudo jim z dobrim povračujte; to je namreč zapoved našega Gospoda Jezusa Kristusa. Stari, učeni Tertulijan tudi prav lepo opominja, rekoč: „*Tvoja potrpežljivost naj utruji in osramoti družih hudobo. Ti hudobnega razžalnika z močnodušnim potrpljenjem močnejše udariš, kakor da bi ga s šibo udarjal; udarjen pa bo (ob svojem času) od Tega (namreč od Boga), kteremu za ljubo trpiš. Ako hoče tvoj jezik zavoljo opravljanja in zmerjanja, ki ga od družih trpiš, bodeče govoriti, spomni se besede v svetem pismu: Veselite se, če vas ljudje kolnejo!*“ Veselite se, zakaj vaše plačilo je obilno v nebesih!

Pa moram že spet tožiti, da sedanjim kristijanom prav velikokrat potrpljive ljubezni do svojih nasprotnikov in grešnikov manjka, ker se nad njimi hudujejo in togoté ter jim večkrat hudo s hudim povračujejo in jim šibe božje želé, če se sami nad njimi znositi ne morejo. Nekteri kristijani sicer pravijo, da jim le zato šibe božje — kako bolezen ali kako drugo nadlogo žele, da bi oni sami v sé šli, svoje krivice in hudobije spoznali in se k Bogu vrnili; toda, ko bi taki prav natanko svoje srce pregledali, bi v njem najdlji skrito maščevanje, skrito samopridno ljubezen, ker jim namreč le zato šibe božje privoščijo, ker morajo od njih veliko trpeti, le zato jim spreobrnjenja želé, da bi njim nič več nadloge in krivice ne delali, ne pa zato, da bi Boga nič več ne žalili, in da bi svoje duše pogubljenja oteli. Nekteri pobožni kristijani mislijo, da se za čast božjo potegujejo, če se nad grešniki hudujejo in jim šibe božje želé; pa so enaki tistima dvema apostelnoma, ki sta ogenj z nebes nad Samarijane prosila, zato ko niso hotli Gospoda sprejeti; zatoraj pa tudi nje zadeva ravno tisto svarjenje, katero je Gospod apostelnoma dal, rekoč: „*Ne vesta, kterega duha sta!*“ Vidva še nimata mojega duha, duha krotkosti in prizanesljivosti, duha prave, potrpljive ljubezni, ker sta še polna maščevanja. „*Sin človekov ni prišel duš pogubit, ampak rešit.*“ (Luk. 9, 56.)

Kristijani! da ne bo tudi nas Kristusovo svarjenje zadevalo, da nimamo njegovega duha potrpljive ljubezni, prosimo vsem tem, ki nam težave delajo, rajše unega ognja iz nebes, kterega je bil prišel Jezus Kristus na zemljo zažigat, namreč ogenj ljubezni božje, ki zamore tudi najtrša srca ogreti, omečiti, raztajati ter jih iz grešnikov v svetnike spremeniti. Blage besede sv. Avguština si vtisnimo prav globoko v svoja srca: „*Bog daj, da se vsi, ki nas v potrpežljivosti*

vadijo, spreobrnejo in da se potem z nami vred v potrpežljivosti vadijo; dokler so pa še taki, da nam nadlego delajo, jih nikar ne sovražimo; zakaj kdor je zmed njih hudoben, ne vemo, če bo tudi do konca (hudoben) ostal. Velikokrat, ko se ti zdi, da sovražnika sovražiš, pa brata sovražiš.“ Grešniki, naj bodo še tako veliki, zamorejo še tvoji prijatelji, tvoji bratje v nebesih biti; zatoraj z njimi tukaj na zemlji potrpljenje imej.

Če pa že moramo s trdovratnimi grešniki potrpljenje imeti, koliko bolj še le s tacimi, ki so greh zapustili, in so se že na pot pokore podali. Zato opominja sv. Duh v bukvah Sirahovih (8, 6.), rekoč: „*Ne zaničuj človeka, ki greh zapusti in nikar mu ne očitaj; spomni se, da smo vsi svarjenja vredni.*“ Vzemite si k sreči te spominja vredne besede sv. Duha vsi, posebno pa vé, ki se device štejete in pravite: „Te ali une ne smemo med se — v svojo družbo — vzeti, ker je že padla.“ O ne tako! ne tako gevoriti! Spomnite se, da je Marija Magdalena pri Jezusovih nogah jokala in milosti našla; kdo zmed nas jo sme zaničevati in od sebe pahati?! Vedite pa tudi, da, če device nobena reč vreči ne more, jo poslednjič vrže duhovni napuh ter pade v ravno tisto pregreho, zavoljo ktere je svojo sestro tako neusmiljeno vjedala. Kdor stoji, naj gleda, da sam ne pade; in če druge zraven sebe padati vidi, naj se mu v srce smilijo, in naj jim prijazno roko k vstajenju poda.

Preljubi v Kristusu! še enkrat vas opominjam z besedami sv. Pavla rekoč: „*Prenašajte eden drugega v ljubezni* (Efež. 4, 2.); *ljubezen vse prenese, vse pretrpi.*“ Spomnite se, kar sv. Avguštin govori, da „*ta dolžnost in vaja v ljubezni ne trpi večno, ker v unem življenji ne bo nič tacega, kar bi morali zavoljo svojih bratov trpeti in prenašati. Zatoraj jih prenašajmo v tem življenji, da zaslužimo večno življenje; ne spustimo iz rok te lepe priložnosti — vse voljno prenašati — ker trud je kratek, plačilo pa večno.*“ Za časno ljubeznijo, ki vse prenese, vse pretrpi, pride večna ljubezen, brez trpljenja — neskončno veselje v Bogu.

Jurij Volc.

Žegnanje ali somenji.

Strastno hrepenenje po veselicah.

Ako po mesu živite, bote umrli; ako pa z duhom dela mesa mrtvite, bote živeli.
Rim. 8, 10.

„*Ako po mesu živite, bote umrli; ako pa z duhom dela mesa mrtvite, bote živeli.*“ S takimi in enakimi besedami sv. apostelj Pavel v vsih svojih pismih kristijane opominja; na Kristusa Jezusa jih zavrača, ki je pot križa hodil in umrl na križu; zatrjuje jim, kako ga sam nasleduje, ker svoje telo tare in ga v sužnost križa devlje, da bi sam ne bil zavržen, ko druge uči (1. Kor. 9, 27.) in kliče kristijanom, naj tudi oni posnemajo Jezusa križanega. Uči jih, naj nikar ne žive po mesu, naj nikar ne spolnujejo želje mesa, naj ne strežejo po grešnem poželjenju, temuč naj svetu odmrjo in Kristusu naj žive. (Rim. 6, 11.) Svetemu aposteljnu se je to opominjevanje zato tako potrebno zdelo, ker so bili judje in neverci mehkužnosti in razuzdanosti udani in so le po veselicah hrepeneli, ter se je bilo bati, da se bodo tudi že spreobrnjeni verni te pohlepnosti in razuzdanosti poprijeli ali se v njo zapeljati dali.

Taka in še ojestrejša opominjevanja bi svet apostelj tudi danes tistim đajal, ki se imenujejo kristijane, učence Križanega; ne sicer, kakor bi se bal, da bi kristijani utegnili biti od nevercev v mesenost zapeljani, temuč zato, ker bi videl, da med tistimi kristijani, kateri bi imeli biti učenci Križanega, kraljuje ajdovska mesenost in nevercem lastno hrepenenje po veselicah. Ali morebiti ni tako? — Opomnim vas praznovanja, ki ga danes pri nas obhajate, opomnim vas cerkvenega žegnanja. Vsako mesto, vsaka vas, celo vsako selo, kjer še cerkve ni, obhaja vsako leto o svojem času žegnanje. Kaj pa je žegnanje? Odgovor: Cerkveni pomen žegnanja se je zgubil; in ko bi sto ljudi skupaj stalo in bi jim rekel, danes je pri vas žegnanje! skoraj smem trditi, da jih zmed sto ni deset, kateri bi se pri teh besedah spominjali sv. cerkvenega praznovanja; deset bi jih ne bilo, kateri bi si mislili: danes pred toliko in toliko leti je bila naša cerkev posvečena in v službo Najvišemu odločena; deset bi jih ne bilo, da bi se spominjali milosti, ki so jih v vaši cerkvi že prejeli, in bi mislili na hvaležnost, ki so jo Bogu za nje dolžni. O ne, beseda žegnanje ljudi spominja na vse kaj družega, spominja jih jedi in

pijače in žeganje jim je le prepogostokrat priložnost k nevarnemu in pregrešnemu razveseljevanju in razuzdanosti. — Resnično potrebno bi bilo, da bi vsako žegnansko nedeljo kaki sv. apostelj Pavel na prižnico prišel in vernim klical: „Po duhu se ravnajte in ne doprinašajte del mesa! ker, ako živite po mesu, bote umrli, ako pa z duhom dela mesa mrtvite, bote živeli!“ Tako opominjevanje bi pa skoraj ne bilo samo o žeganju, temuč kmalo tudi vsako nedeljo, skoraj vsaki dan potrebno, zakaj hrepenenje po razveseljevanju in kratkočasenju je splošno in se razodeva v vsih stanovih, pri vsaki starosti in obeh spolih. To nenasitljivo hrepenenje po veselju in vživanju je bolezen, ki posameznemu človeku, celim družinam, soseskam in celim narodom neizmerno škoduje, drugim velike zmešnjave nareja; to je kužna bolezen, grozovito gorjé današnjih dni, ker 1. to hrepenenje po razveseljevanju je sovražnik krščanstva, zakaj kdor se žene za vesellicami, ni pravi kristijan; 2. to hrepenenje je sovražnik vsake čednosti, zakaj kdor se žene za vesellicami, ne more pobožno živeti, in 3. to hrepenenje po razveseljevanju je sovražnik vsega družbinskega blagostanja, zakaj, kdor se žene za vesellicami, on ni dober sosesčan.

I.

Kdor hoče dober kristijan biti, mora Kristusa posnemati. Kristus pa je bil ubog, je imenoval uboge v duhu srečne in je uboštvo kakor evangelijski svet priporočal. „*Hočeš popolnoma biti, prodaj vse, kar imaš in daj ubogim, potem pridi in hodi za mano.*“ (Mat. 19, 21.) On opominja, raje ves svet zgubiti, kakor na duši škodo trpeti. (Mat. 16, 26.) On opminja. zakladov si nabirati, ne za ta svet, temuč za nebesa. (Mat. 6, 19. 20.) On opominja: „*Varujte se, da vaša srca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti . . . da tisti dan nanagloma nad vas ne pride.*“ (Luk. 21, 34.) Kaj pa k temu reče kristijan, ki po vesellicah hrepeni? Vse zapustiti? O ne, temuč le veliko skupaj spraviti, da se veliko povžiti zamore. Svet zapustiti, da se duša reši!? O ne, svet in njegovo veselje iskati, brez skrbi za zveličanje. Zakladov si nabirati za nebesa? O ne, za časnost, za življenje, saj s smrtjo vse mine. Veseljahlepnež ne more uboštva ljubiti, ker uboštvo si mora marsikaj odreči, on pa si ne odreče rad kaj. Postiti se, trezen biti, da ga sodba ne prehiti? O ne, zdaj mu je čas vživanja in veselja; na sodbo misliti ne utegne in mu je tudi prežalostno. Veseljahlepni ni naslednik Kristusov, ni pravi kristijan.

Kristus je nosil križ in je rekel: „*Križ si naloži in hodi za menoj!*“ (Mat. 16, 24.) Krščanstvo uči križ, zatajevanje, mrtvenje, „*Kdor bo zgubil življenje zaradi mene, ga bo našel*“ pravi Kristus. (Luk. 9, 24.) Kako se pa strinja križanje, mrtvenje, zguba življenja s hrepenjem po kratkočasnostih in nezmernih veselicah? — Glejte nasprotja! Kristus na križu, glavo s trnjem kronano, roke in noge z žebli prebodene, njegova usta s žolčem in jesihom napajana, celo telo z ranami obsuto — na drugi strani pa mehkužneža na mehkih blazinah, v dragih oblačiiih, pri bogatih pojedinah in obilnih pijačah, pri igri in plesu. Kristus žeje omedljuje, kristijan se v pijači hoče utopiti, Kristus v smrtnih britkostih zdihuje in moli, kristijan v pregrešnosti kvanta, kolne in razgraja! Ali se to pravi kristijan biti? Lahkoživi kratkočasnež ne ljubi križa in mrtvenja, ni pravi učenec Kristusov, ni pravi kristijan!

Kristus se je vsemu odpovedal, kar je človeku prijetno in kar človeškim počutkom dopade, vse njegovo življenje je bilo najostrejše zatajevanje in njegova volja je bila, naj se vsi njegovi učenci vadijo v zatajevanju. „*Ako te tvoje desno oko pohujša, izderi ga in vrzi ga od sebe.*“ (Mat. 5, 29.) Drugače misli veseljahlepnež; nobenemu kratkočasju, nobenemu veselju se noče odpovedati; kar počutkom dopade, to hoče poslušati, gledati, uživati, bodi že pravo ali ne pravo, dopuščeno ali nedopuščeno — na tem mu ni nič ležeče, da je le njemu prijetno. In če se tak v svetno veselje zaljubljeni kristijan še v prepovedanih rečeh ne zna premagati, kako bo Jezusa posnemal v prostovoljnem zatajevanji? O, veseljahlepnež zatajevanja ne pozna, on ni učenec Jezusov, ni pravi kristijan!

Pravi kristijan se mora srčno, stanovitno vojskovati in boriti zoper greh in hudobijo, zoper nevero in krivovero, zoper skušnjave in hude strasti; ali kakor malo bo omehkužen vojak stanoviten vojskovavec takrat, kadar je treba v vojski sovražniku nasprot se postaviti: ravno tako malo se bo v veselicah omehkužen kristijan stanovitnega skazal v vojski proti grehu in skušnjavam, proti zlobnemu zapeljevanju ljudi in hudiča. Kristus je naš kralj in vsak izmed nas je postal pri sv. krstu in pri sv. birmi takorekoč vojšček Kristusov, da se zvesto vojskuje na njegovi strani zoper vse sovražnike dušnega zveličanja. Toda poglej jih grešnemu veselju vdane lahkoživece, kako se vojskujejo! Ali je to junaštvo, ali je to pogumnost in srčnost, ako so skoraj vsaki dan sramotno premagani, pa ne le v eni reči, ampak skoraj je ni že zapovedi božje ali cerkvene, kjer bi se bili vedno hrabro držali. V svetno veselje utopljeni lahkoživeci niso

pravi vojščaki nebeškega Kralja; ne zaslužijo po njem se imenovati kristijani.

Pravi kristijan mora pripravljen biti, celo mučenec postati, ako to Bog tirja od njega. Po veselju hrepeneči kristijani so sicer tudi mučenci, toda ne za Boga. Veliko se trudijo, da svojemu poželenju ustrežejo; mnogo noči prečujejo, mnogo hudih bolezni prestanejo in s svojim strastnim vživanjem si zgodnji grob kopljejo. Svoje zdravje in življenje darujejo, toda ne za nebesa, ampak za pekel, ne Bogu ampak satanu. Ali so taki pač vredni svojega lepega imena? Dokler se ozka, trnjeva pot proti nebesom ne bo spremenila v široko cesto kratkočasovanja, tako dolgo ostane veseljahlepnež sovražnik Kristusov, toliko časa ni pravi kristijan!

II.

Toda dandanes se mnogi ne zmenijo dosti več zato, ali je kdo kristijan, ali ni kristijan, ali veruje kdo še čisto vse in se ravna natanko po veri ali ne: le na tem jim je še, da jih ljudje čednostne — poštene imenujejo. Ali jaz trdim, da veseljahlepnež ni kreposten človek, ni poštenjak in tudi biti ne more. K vsaki čednosti je treba *a*) da ima človek razsvitljenega duha, *b*) da premaga vsa nasprotja, ki čednost zavirajo, *c*) da je stanoviten in *d*) da ima gorečo ljubezen do Boga. Vsega tega mehkužni in nezmerni lahkoživec nima.

Dopuščeno razveseljevanje v pravem času in s pravo mero vžito razvedruje in okrepuje duha in truplo; nezmerno in razuzdano veselje pa slabi duha, temni um in moti pravo spoznanje. Kdor le po grešnih veselicah svoje misli ima, ta nima ne časa ne volje premišljevati, ali je kaj prav ali ni prav; saj kmali še prav soditi ne zna, kaj je prav, kaj pa napak, ne vé ločiti, kaj je lepo in kaj grdo; in ker se mu je hudobija prikupila, se mu zdi dopuščena ali vsaj ne tako napačna. Duh po nezmernem zavžitku ves omotljen in zatamujen ne spozna imenitnosti, cene in lepote sv. čednost, ima nazadnje čednost celo za neumnost, za nemogoče in hvali hudobijo kakor vso človeško srečo. Veseljahlepnež je z dušno slepoto udarjen in na pameti omotljen se poniža pod neumno žival. Marsikteri je že po nezmerno zavžitem veseljevanju, po preobilni pijači ob zavest in ob pamet prišel. Veseljahlepni posvetnjak ni za čednost zmožen, ker mu spoznanja manjka.

Čednost se doseže s trudom in vsaki čednosti nasprotuje kaka skušnjava. Za čednost se je treba vojskovati. Lahkoživec pa se ogiba vsacega truda, razun tistega, ki se njegovim počutkom prilaga in mu je prijeten. Da bi molil, ne bo pol ure prečul, da se razveseljuje,

kratkočasi, prečuje cele noči. — Morebiti še kterikrat nad kako čednostjo dopadajenje ima, pa kmalo mu vse upade, kadar je treba kako nasprotje premagati. Pa tudi to mu je nasproti, ker grešna tla niso pripravna za čednost; pred je treba greh, vsaj smrtni greh iz srea odpraviti in takorekoč prostor za krščanske čednosti pripraviti. To pa, kakor je bilo rečeno, je za lahkoživeca pretežko, zdi se mu nemogoče. Lahkoživec čednosti ne doseže, ker se truda straši.

Tudi stanovitnosti lahkoživecu manjka. Kratko dopadajenje nad dobrim še ni čednost. Čednost je stanovitno nasledovanje Jezusovega življenja in njegovih nauk. *Kdor do konca stanoviten ostane, on bo živel.* (Mat. 10, 22.) Lahkoživec je pa podoben semenu, ki pade na skalo, hitro požene, pa ne prestane ne vročine ne mraza, temuč zvene in se posuši.

Pa mislimo si, da lahkoživec tudi kako čednost, kaj dobrega, stanovitno doprinaša — mora dobro iz ljubezni do Boga delati, potlej je čednost. Lahkoživec ljubi pa le samega sebe in stori dobro le, kar in dokler se mu prijetno zdi in mu veselje dela. Deli revežem, ker ima dopadajenje nad hvaležnimi solzami; postreže soseski in državi, ker ga razveseljuje čast in hvala, katero si s tem služi; obišče službo božjo večje praznike, ker ga slovesnost kratkočasi in morda lepo petje veseli. Z enako hitrostjo in pripravnostjo tudi božje zapovedi prelomljuje, kadar mu to v razvedrilo služi. Kjer pa ni ljubezni božje, po nauku sv. Pavla vse drugo nič ne pomaga. Pri lahkoživecu tedaj ni čednosti; hrepenenje po svetnem razveseljevanju je sovražnik ljubezni božje, brez ktere ni prave krščanske čednosti.

III.

Vender tudi na to že nekteri ne porajtajo, ali je kdo kristijan, ali jud, ali ajd; ali živi pobožno, ali pregrešno; da je le dober državljan. Jaz pa trdim, da lahkoživec ne more biti dober sosesčan. Lahkoživec je lenuh, trati čas, telesne in dušne moči in premoženje, pozabi Boga in jezo božjo nakopava — v škodo soseski in celi državi. Lakkoživec toraj ni dober sosesčan.

Evangelijski hlapec, ki je svoj talent zakopal, namesto da bi bil z njim kupčeval, se je s svojimi pajdaši udal kratkočasenju in je svoj talent zanemari. Tako se marsikteri mladi človek zanemari, zavrze; namesto da bi se od Boga dobljenih talentov posluževal, se vadil z njimi v rokodelstvu . . . se vda kratkočasenju, zgubi veselje do svojega posla, postane len in zanikern in pride nazadnje soseski na ramo, ko bi jej bil sieer lahko v čast in pomoč. Hrepenenje po veselicah ga je zvrгло v slabega sosesčana.

Zgubljeni sin je vzal svoje premoženje od očeta in vsega v slabi družini v ptuji deželi zapravil. Veselice stanejo denar, mnogo denarja in kdor se je kratkočasenja privadil, se mu denarja ne zdi škoda. In dandanes se jih je veliko svetnemu razveseljevanju privadilo; kakor kuga se širi hrepenenje po nezmernem vživanji in zapravljanji: nedelje in prazniki so tega žalostna priča, ravno tako sejmi, shodi... Starši in otroci, gospodarji in posli, bogati in revni: vsi bi se radi veselili in to tako splošno, da ni razločiti kmalo, kdo je gosposkega kdo kmečkega stanu, kdo bogat, kdo reven, kdo gospodar, kdo hlapec... So mar taki dobri sosesčani, ki tako tratijo čas in moči in premoženje; ki zaničujejo in z nogami taptajo zmernost, priprostost, zadovoljnost in nesproti nezadovoljnost, revščino sebi in drugim nakopavajo in širijo? O gotovo pregrešni lahkoživec ni dober sosesčan.

Skrb dobrega sosesčana je, da deželo (sosesko) varuje jeze božje. Kaj pa dela lahkoživec? Zaduši vero in zasmehuje lepo vedenje. Ne zaveda se svojega pravega namena in se ne spominja poslednjih reči. Pri vednem kratkočasenju ne dobi nesrečnež časa in veselja cerkev obiskati, božjo besedo poslušat. Njegova duša je silno zanemarjena. Noče nič slišati o premagovanju samega sebe, o zatajevanji, o molitvi, o čednosti in sploh o Bogu in večnosti. Na vseh potih se Boga ogiba; zatoraj se ga pa tudi Bog ogiba; namesto blagoslova pošilja svojo jezo; namesto miru sovraštvo in nepokoj. In tako tak brezbožnež kliče jezo božjo tudi na svoje sosede, na celo sosesko in kako bi se še mogel imenovati dober sosesčan? In koliko hudega stori s svojim pohujšanjem? to bo še-le sodnji dan prav razodel; pa tudi že lahko z lastnimi očmi vidimo. Gorjé tisti vasi, gorjé tisti soseski, kjer je več tacih brezbožnih lahkoživeev in piveev!

S čem se hoče lahkoživec zgovarjati, s čem braniti? On ni dober kristijan, je brez vseh čednost, in slab sosesčan. — Kaj je toraj početi? Ne ostane družega, kakor lahkomišljenosti se odpovedati, mehkužnost otresti, zmerno živeti, dela se poprijeti, vero v Boga zopet oživiti in ojstrega življenja se zopet privaditi. To je edini pot, ki pelje k sreči, zakaj ako po mesu živite, bote pogubljeni, kakor je bil pogubljen evangeljski bogatin.

Vedite toraj, in globoko si resnico zapomnite, da Kristus tistega ne prišteva med svoje, ki zaničuje križ in zatajevanje, in le po veselicah hrepeni! Vedite, da pravi kristijan premaguje svoje strasti, ne da bi se od njih premagati dal. Vedite, da Jezus in posvetno

razveseljevanje sta si nasprotna in da zamoremo le ali zanj ali proti njemu biti! Pomislite posebno danes o žegnaniu, da je v nebesih večno veselje, ki vse posvetno neizmerno preseže in zaničujmo grešno posvetno razveseljevanje, da bomo enkrat večnega v nebesih deležni. Amen.

† Anton Potočnik.

Blagoslovljenje nove šole.*)

Pojdite po vsem svetu, učite vsa ljudstva, učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. Mat. 28, 19. 20.

Imenitno opravilo je za danes oznanjeno; blagoslovili bomo namreč danes novo šolo. Šola pa je v vsakem kraji za cerkvijo najimentniše poslopje, in če se spodobi, da se vsaka nova hiša, v kateri bodo kristijani prebivali, blagoslavlja, koliko bolj je to treba pri šoli, ki je namenjena poučevanju, izoliki in požlahtnjenju ljube nadepolne mladine cele fare, cele srenje!

Preden pa bomo novo šolo blagoslovili, je potreba, da se Bogu zahvalimo za srečno dovršitev šolskega poslopja. — Če novo šolo od zunaj ali od znotraj pogledamo, se nam bo precej na prvi pogled prikupila, tako je lična, pripravna, pri tem pa vender močno in trdno zidana. Gospod okrajni glavar so rekli, da med enorazrednimi šolami je naša najlepša v Radoliškem okraji. Če na dalje pomislimo, da se pri vsem nevarnem delu nobenemu ni kakšna nesreča zgodila, ne zidarjem, ne tlačanom; če pomislimo, da nam je vreme zelo nagajalo; če pomislimo, da je prvi mojster delo popustil, pa smo vender do postavljenega časa vse po načrtu zgotovili, moramo res hvaležni biti. In zato bomo potlej prav iz srea Boga zahvalili za njegovo pomoč, saj vemo, da zastonj zidarji zidajo, če Bog ne pomaga. — Hvala pa tudi vam, Dovški farmani, ki ste se pri zidanji nove šole toliko trudili, ki ste z voljo težko tlako opravljali, večkrat svoja dela popustili in pri šoli delali. Vem, da vas je včasih težko stalo — pa zdaj je vse pozabljeno in nikoli vam ne bo žal za trud, ki ste ga pri tem imeli. Še huje kakor tlaka, vas je veliko plačilo pritisnilo, pa tudi to ste večidel ob času in z voljo oddajali, kateri ste se pa s plačilom zakasnili, mislim, da se to ni iz nagajivosti, ampak le iz nezmožnosti zgodilo, ker imate sicer mnogo stroškov. To pa sami veste in spoznate,

*) Na Dolgem dne 11. febr. 1883.

da se takemu delu nihče ne more in ne sme odtegniti, ker je šola za vse velika dobrota in če jo iz ktere hiše ravno zdaj ne potrebujejo, jo bo potreboval prihodni rod. Kakor je cerkev za vse duhovnjane, tako je šola za vse srenjčane, in kakor so nam naši spredniki veliko dobroto storili, da so nam pripravno in prostorno cerkev sezidali, tako bo tudi šola za vse prihodne rodove te fare in srenje velika dobrota. — Velike reči pa se le z zedinjenimi močmi dogotoviti dajo in kujanje in nagajanje pri takih rečeh ne velja.

Pač slišim, da nekteri z novo šolo niso zadovoljni. Tu najpred odgovorim, da kdor se ženi ali zida, mora ljudem pustiti, da govorijo in vsim do danes še nobeden ni ustregel. — Pa vender povejte, kaj vam ni všeč? Pravite: Ta šola je za nas prevelika in predraga!

Na prvo očitavanje odgovorim, da kar se zida za stoletja, mora biti tudi prostorno narejeno. Šolska soba je primerjena za 77 otrok; lani jih je bilo večasih popoldne malih 65, tedaj bi komaj dve klopi prazni ostali; kaj pa če ktero leto ali pozneje več otrok pride, zid ni tako narejen, da bi se dal pozneje raztegniti. Saj tudi svojim otrokom večo obleko napravljate, ker pravite, da jih bo za več let trpelo in ker otrok raste, da ne bo precej premajhno. Marsikteri bi rad pozneje hišo malo podaljšal ali povečal, pa ne gre; toraj je treba to pred storiti, za to pred skrbeti. — Zraven morate pomisliti, da nismo smeli po svojem zidati, ampak kakor je gosposka zahtevala.

Drugo očitavanje pravi, da je šola predraga! To vam nekoliko pritrdim, pa tudi očitno izrečem, da je zato tako draga, ker je pred več leti niste hotli zidati, ko je bilo zidanje še pol boljši kup kakor zdaj, ko je bilo vsega blaga že obilno pripravljenega. — Ste mislili, da se bote z obotavljanjem ubranili nove šole, pa ste le srenji večje stroške in škodo prizadjali. — Nekterim je bilo tudi vse eno, če smo se s šolo po kotih potikovali in po hišah gostovali; meni in gospodom učiteljem pa, ki imamo vsaki dan v šoli opraviti, to ni vse eno. — Treba je tudi to pomisliti, da je bilo večidel deževno vreme, da je to delo zadrževalo in zelo podražilo. Kjer smo pa le mogli, smo manj izdali in še marsiktero reč bi bili boljši kup naredili, ko bi bilo šlo vse po naši volji.

Če je pa delo malo dražje, kakor smo mislili, bomo pa zato kaj več podpore dobili. Že nam je dežela dala tri sto goldinarjev in tudi od svetlega cesarja upamo precejšno pomoč dobiti in morebiti nam Loška grajščina tudi kaj da. Če potlej še vsaka hiša kakošne krajcarje prida, bo vse pošteno plačano in ne bo zato nobeden šel beračit!

Toliko tedaj o zidanju šole.

Zdaj pa vprašanje: Čemu nam bo tedaj šola? Ktere dolžnosti nam naklada?

Na to vam hočem še v kratkem odgovoriti!

Namen šoli je, kakor se bere nad šolskim vhomom:

Vse za vero, dom, cesarja;

To se v šoli uči — poudarja.

Vaši otroci in otrok otroci bodo v šolo hodili, da se bodo učili krščanskega nauka, potlej za življenje potrebnih vednost in lepega zadržanja.

a) Prvo je tedaj vera, prava krščanska vera, ktere se bodo otroci učili. — Saj brez vere ni sreče tukaj, ni tolažbe na zadnjo uro, ni zveličanja po smrti. Brez vere je človek živina, je še manj kot živina. In glejte, ko bi se otroci v šoli nič drugega ne učili kot vero, krščanski nauk, že za to se izplača, da ste šolo izzidali. Pri tem pa vas opomnim, da niso povsod tako srečni, da bi se v šoli krščanski nauk učil. Na Francozskem, v Belgiji, po Nemškem, nekoliko že tudi po Laškem in posebno v Ameriki se v državnih šolah ne sme nič od vere, od krščanskega nauka učiti; po teh krajih ne sme v šoli biti ne britke martre, ne kake druge svete podobe, se ne sme moliti, ne po krščansko pozdravljati. — Če hočejo katoliki verske šole imeti, da se v njih krščanski nauk uči, jih morajo sami in iz svojega narediti. Prvič morajo za državne šole plačevati svoj del kakor vsaki drug, potem pa še svojo krščansko šolo zidati in ohraniti. Pri nas hvala Bogu še nismo tako daleč, dasiravno bi nekteri brezverci tudi radi; ali hvala Bogu, da imamo krščanskega cesarja, ki tega ne pripusti; že so brezverci tudi pri nas tako daleč prignali, da je smel učitelj na krščanskih šolah tudi luteran ali jud biti. Zdaj so vender v državnem zboru tudi to pre naredili, da mora biti voditelj šole tiste vere kakor učenci. — Ko bi pri nas tudi tako bilo, potem bi jest danes ne šel v duhovni opravi v novo šolo in bi je tudi ne blagoslovil. V dokaz pa, da smo v katoliški deželi, pod katoliškim cesarjem, ki brani in spoštuje našo vero, bom danes šel jo blagoslovit posebno s tem namenom, da bi šola vedno ostala katoliška, da bi se vedno v nji učila prava vera in nikdar nič zoper vero, nje naprave in pošteno zadržanje! Pa ne samo danes, ampak če Bog da, velikokrat pozneje bom stopil čez prag nove šole, vaše otroke podučevat v tem, kar jim je za dušo, za lepo krščansko življenje in za večno

srečo po smrti potreba. Saj nam je rečeno in naročeno: „*Pojdite po vsem svetu, učite vse narode; učite jih spolnovati vse, kar sem vam zapovedal.*“

b) Vaši otroci in otrok otroci bodo v šolo hodili, da se bodo tu učili za dom; to je za domače življenje in za širjo kranjsko slovensko domovino. — Učili se bodo brati, pisati, računati in drugih v domačem življenji potrebnih vednost. Kako je to koristno, mi ni treba na dolgo in široko razkladati; to spoznate vi sami, ki v mladih otroških letih niste imeli te sreče, da bi bili v šolo hodili. Kako vam zdaj manjka in na pot hodi, ker ne znate pisati, ne brati, ne računati.

Pri nas smo, kar zadeva ljubezen za dom in domačo reč, še daleč za družimi narodi. Kako ljubijo in čislajo drugod domače kraje, domač jezik, domačo umetnijo in obrtnijo, domače pridelke, domačih mož zasluge! Mi pa se le preradi na ptuje oziramo, tuje hvalimo, tujega se poprijemamo. Kako so n. pr. Tirolci in Švicarji ponosni na svoje gorske pašnike, na svoje visoke s snegom krite planine in druge lepote domače zemlje; tudi mi imamo krasne planine in planjave, tudi naša dežela je lepa — naj šola razkazuje in razlaga njeno lepoto! Kako so Francozi, Angleži, Nemci itd. ponosni na svoj materni jezik; tudi naš jezik je lep in blagoglasen; šola naj ga razlaga in uči, da ga bodo otroci lepo in pravilno govoriti in pisati — pa tudi ljubiti znali! Drugi narodi so ponosni na svoje zaslužne moče iz preteklih časov; tudi mi smo že imeli več mož, ki so darovali vse svoje moči za pravo oliko in srečo domačo; šola naj uči že otroke, da bodo znali čislati blagi spomin v resnici zaslužnih, veri in domovini zvestih mož! Drugi narodi so ponosni na domače pridelke in izdelke, tudi naša zemlja je rodovitna; šola naj uči, kako častno je, ako se z domačimi pridelki in izdelki izhaja, kako nespametno pa, iz ptujega si naročevati in drago plačevati; tudi domači rokodelci so bistre glave, ki jim ni treba za drugimi zaostajati! — Naj tedaj ne bo zastonj napis „za dom“.

c) Imamo pa poleg ožje domovine tudi širjo domovino; s častnim ponosom jo imenujemo Avstrijo, katero vlada svojim narodom tolikanj priljubljeni presvitli cesar Fran Josip I. zato je v napisu brati tudi za cesarja. Vaši otroci in otrok otroci se bodo v šoli učili za cesarja, to se pravi, da bodo dobri državljani, mirni podložniki, ki niso le pokorni duhovni gosposki, ampak tudi deželski, da bodo pridni gospodarji, mirni kmetovalci in živinorejci — dobre gospodinje in skrbne matere, mirne sosede in izgledne odgojiteljice. — Ni mi treba praviti, da se v vsakem stanu ložej izhaja, če človek le količkaj zna

šolskih vednost; tudi pri vojacih to prav pride. Če pogledam nekoliko v prihodnost, se mi prav zdi in nič ne dvomim, da bo marsikter vaših otrok, ki bo v tej šoli prvo podučevanje prejel, danes ali jutri še velik, imeniten gospod. Jest mislim, da se ne motim, da bo marsikteri pozneje postal pobožen mašnik Gospodov ali pa da bo cesarju pri vojaki ali v kancelijah zvesto služil in da bo sicer s svojim umom in spretnostjo ne le ožji svoji slovenski domovini koristil, marveč tudi svoji širji domovini, celemu cesarstvu.

Vse to se ima tedaj v šoli učiti in poudarjati, vse to je od šole želeti in pričakovati in se bo gotovo tudi doseglo, če učitelji in stariši vsak svoje store.

Za se in za gospoda učitelja si upam trditi, da bova vselej svojo dolžnost storila; ali sadu od šole ne bo, če nama vi stariši ne pomagate, ali pa če doma to podirate, kar midva v šoli zidava. — K vspešnemu šolskemu poduku je treba, da otroke redno v šolo pošiljate. — Če je otrok po pravici zadržan, naj vam ne bo teh par stopinj odveč, da pridete v šolo povedat, zakaj otroka ni bilo, ali pa če ga res kterikrat prav zelo potrebujete, pridite in oglasite se; saj nismo taki, da bi zastran opravičenih zamud koga koj naprej dajali. Če pa nekteri meni nič, tebi nič za cele mesce, za pol leta otroka doma obdrže, ne moremo drugače, ker smo pod postavo, in če potlej kdo kako škodo ima, naj jo sebi pripiše in naj se nikar nad nami ne huduje.

Drugič pa vas posebno prosim, ne delajte nam našega stanu še težavnjšega, kakor že je in ne zamerite nama, če morava včasih kaznovati. — Ali mislite, da nama je to ljubo? Bog vé, da bi najraje videl, ko bi nikoli ne bilo treba kaznovati. — In da sem v šoli nepristransk, da ne delam razločka med otroci, ste se sami že lahko teh deset let prepričali. Naj je otrok revnih ali bogatih starišev, če je priden in zna, dobi znamenje pridnosti; ravno tako pa je tudi kaznovan, naj je Peter ali Pável, če je zaslužil. Zato pa mi hudo dene, če mene in učitelja opravljate ali celo pričo otrok oberate, s tem ne bote ne sebi ne nama spoštovanja pridobili. Naravnost pa vam moram zatrditi, da mi mojih naprav in kazen ne hodite podirati; kakor se je že zgodilo una leta, ko so bili nekteri čez poldan zaprti, pa ste jih iskat prišli in brez moje vednosti odpeljali. Če se še to zgodi, tacega ne bom več podučeval, ga pa sami, kakor veste in znate. Saj sem jaz tudi v šolo hodil, pa sem moral biti učiteljem pokoren, in mi še danes ni žal, da sem jim bil.

Še ene reči moram omeniti. Od kod to, da zdaj, ko je toliko šol, pa je mladina bolj hudobna kot pred, ko šol ni bilo? Ali je

temu šola kriva? Šola ne; le človeška spridenost in strastnost, ki dobremu semenu ne da kaliti in rasti; pač pa slabo seme urno raste in sad prinaša. Hudobni zgledi zopet dokaj poderejo, kar šola sozida. Posebno pa vspešno delovanje v šoli zavira spridenost staršev. Nikjer se tako lahko ne spozna, ktera hiša je dobra in skrbna, ktera pa zanikerna, kakor v šoli. Obnašanje otrok že kolikor toliko hišno številko pove. Šolsko delo bi le tedaj obilno hasnilo, ako starši šolo podpirajo in sicer s trojnim močnim stebrom: da namreč otroke že pripravljajo, predno v šolo pridejo; da, kadar v šolo hodijo, nas podpirajo in da jim je kaj ležeče na tem, kako se šolajo; in pa da potlej, kadar so šolo zapustili, na to pazijo, da ohranijo, kar so si v šoli pridobili ter še bolj skrbno za njimi pogledujejo, kako se vedejo v cerkvi, kako pri ljudeh, kdaj od doma odhajajo in kdaj prihajajo ter jih obvarujejo slabe družčine in pohujšanja. Brez take podpore bi vse naše še toliko prizadevanje v šoli ne pomagalo veliko.

Zato ne smem in ne morem zamolčati tudi pritožbe, kako se nekteri mlajši grdo v cerkvi zadržijo; tisti fantini, ki so tudi v šolo hodili in pri prvem sv. obhajilu vpricho vseh pobožno obnašanje obetali. Veste, kolikokrat sem že zavoljo tega svaril in opominjal, pa vse nič ne pomaga. Storim toraj vas starše odgovorne; glejte vi na nje ali pa jih nikar v cerkev ne pustite. Ko bi vedel, da bo več hudobnih iz te nove šole izšlo, ne šel bi je blagoslovit; ali ravno zato, ker želim in upam, da bodo šolsko oliko v dobro obračali, šel jo bom blagoslovit.

Pa tudi vam, ljubi otroci, katerim je nova šola namenjena, imam še besedico spregovoriti. Glejte, šolo bomo blagoslovili; to pomeni, da vam hodi šola nekak častitljiv, posvečen kraj. Kadar se tedaj bližate šoli, utihnite in popustite otročje kričanje in norčevanje, z nekakim strahom in spoštovanjem se vselej zadržite v teh blagoslovljenih prostorih; pridno se učite in zvesto poslušajte nauke svojih učnikov — iz ljubezni do Boga, da bo tako tudi vaše otročje delo — učenje blagoslovljeno in vam donášalo pravo srečo za dušo in za telo.

In tako bomo šli blagoslovit novo šolo v imenu božjem. Bog daj, da bi obilno sadu rodila vam in vašim otrokom v pozne rodove; sadu za ta svet, pa še več sadu za večno življenje! Amen.

J. A.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

(Dalje.)

9. Zgubljena ovca. (Mat. 18, 12—14; Luk. 15, 9—7.)

To priliko je Gospod dvakrat povedal. Prvikrat aposteljnomo, ko so ga vprašali, kateri je največji v nebeškem kraljestvu in jim je odgovoril, da tisti, ki je kakor otrok; drugič farizejcem, ki so godrnjali, da hodi s cestnarji in grešniki.

Prvikrat jo je tedaj povedal otročičem na ljubo; kajti Jezusovo detinsko-milo Srce je zelo ljubilo male. Ni mu bilo prav, ko so aposteljni materam branili, bližati se mu z otročiči; hudo mu je bilo, ko je v duhu videl, koliko malih mu bodo pohujšljivci odvrnili, zato jim kliče gorjé in napove strašno kazen; skrbelo ga je tudi, da bi aposteljni in njihovi nasledniki otrok ne zanemarjali, češ, da ti niso vredni pastirske skrbi — kdo bi se z otroci ukvarjal? ali pa da je niso potrebni — kaj je doseči pri njih, ki še niso razumni? Zato hoče ravno otročičem prav posebno skrb nakloniti rekoč: *Kdor sprejme kterega takega otroka, mene sprejme. — Glejte, da ne zaničujete kterega teh malih! ker povem vam, da njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. — Kaj se vam zdi? ako bi imel človek sto ovac, in bi se ena izmed njih zgubila ali ne popusti devet in devetdeseterih na gorah in gre iskat tiste, ki se je zgubila? In ako se primeri, da jo najde, resnično vam povem, da se je bolj vesel, kakor devet in devetdeseterih, ktere se niso zgubile. Tako ni volja vašega Očeta, kateri je v nebesih, da bi se teh malih kteri pogubil.* (Mat. 18.)

Da je to prelepo priliko tudi še o drugi priložnosti pred farizejci ponovil in še nekoliko zdaljšal, nagnilo ga je posebno to, ker farizejci niso mogli razumeti in prenesti, da Zveličar hodi z grešniki ne pa z njimi, ki se sami sebi zdijo tako učeni, pravični in slavni, da za grešnike, ki po njih mnenji niso vredni, da bi jih kdo pogledal, ima tako prijazne in ljubeznjive besede, za nje pa, ki se jim zdi, da so tako popolni in sveti, ima pa le svarjenje in očitanje. Da bi tedaj zlobne farizejce podučil, zraven pa tudi spokorne grešnike utolažil in oveselil, *povedal jim je to priliko rekoč: Kteri človek zmed vas, ako ima sto ovac in eno zmed njih zgubi, ne popusti devet in devetdeseterih v puščavi in ne gre za zgubljeno, dokler je ne najde? In kadar jo najde, jo zadene vesel na svoje rame; in ko pride domu, pokliče prijatelje in sosedo in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco. Povem vam, da tako bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, kateri se spokori, kakor nad devet in devetdeseterimi pravičnimi, kateri ne potrebujejo pokore.* (Luk. 15.)

V prvem slučaju (po sv. Mat.) je glavni pomen prilike ta: Kadar ovčar zgubljeno ovco najde, tedaj še le prav spozna, kako zelo

jo čisla; toraj je treba vso skrb na to obračati, da se nobena ne zgubi. V drugem slučaju (po sv. Luku) pa je naglaševati to: Če se je pa primerilo, da se je ovca zgubila, jo dober pastir tako skrbno in tako dolgo išče, da jo najde; in če jo najde, jo z največim veseljem spet k čedi nazaj privede ter vsled veselja preljubezljivo ž njo ravna. Toraj: nedolžni varujte se zapeljivcev, ostanite nedolžni; grešniki, spokorite se in vrnite k Očetu, ki vas bo s preveliko radostjo sprejel!

Po tem splošnjem vvodu premislimo nekoliko posameznosti, v katerih se nam tako lepo kaže odrešenje vesoljnega človeštva in opravičenje posameznega človeka po Jezusu Kristusu.

Prilika se namreč po razlagi cerkvenih očetov lahko v širjem pomenu obrača na rešenje človeštva sploh ali pa v ožjem na posameznega grešnika.

Ako razlagamo priliko v širjem pomenu, nam je človek, ki išče zgubljeno ovco, Bog sam, sto ovac pa pomeni vse umne stvari, angelje in ljudi. Jezus Kristus je zapustil 99 pravičnih t. j. devet korov angeljev „na gorah“ — v nebesih, ker njim je večno veselje zagotovljeno in ne potrebujejo odrešenja, ter je prišel iskat na zemljo z grehom od nebeške družbe ločeno, zgubljeno človeštvo, da bi ga privedel k onim srečnim v nebeško kraljestvo, ktero je že začetkoma zanj namenjeno.

Adam in po njem ves človeški rod je zapustil raj in čedalje bolj se je po grehu in hudobiji odmikal in odstranjeval od vrta rajskega veselja; popolnem se je zgubil in taval po nerodovitnih tleh, kjer raste trnje in osat, v potu svojega obraza mora trdo delati, v bolečinah in britkostih mora dneve preživeti in slednjič umreti. To so pota, po katerih je žalostno taval nesrečna zgubljena ovčica — grešno človeštvo.

Pa kako jo je Pastir nazaj privedel? Ravno tako, kakor nam prilika popisuje. Naravno je, da mora pastir po tistih potih ovco iskati, po katerih je sama zašla in prav do tje mora iti za njo, kamor je zašla. Kako genljivo se razodeva Jezusova ljubezen v tem iskanji! Tako rekoč od stopinje do stopinje gre za zgubljeno ovčico. Zgubljena ovčica je zapustila raj; Kristus tudi zapusti svoje nebeško veselje in veličastvo. Človek se je zgubil; zato Kristus sprejme človeško natoro, postane v vseh rečeh razun greha človeku enak. Človek obdeluje trnasto in osatasto polje, Kristus sprejme hlapčevsko podobo, da bi poroval in odpravil trnje in osat ter tudi mrtvo natoro kolikor toliko deležno storil svojega nebeškega blagoslova. Človek si mora s potnim obrazom v velikem trudu svoj kruh služiti; o koliko se trudi nebeški Pastir iskaje zgubljene ovčice po solzni dolini; od kraja do kraja hiti, zdaj je v puščavah, zdaj na gorah, zdaj obišče mesta, zdaj vasi, zdaj ga vidijo na morji, zdaj na suhem; povsod išče, kar je bilo *zgubljenega*, uči, moli, čudeže dela, še po noči si ne privoščiči počitka. Pa ni mu zadosti, da mu od težavnega iskanja noge krvavé, — vse telo mora zarad ljubljene ovčice krvaveti! Krvav je njegov pot na Oljski gori; kri teče po vsem životu pri neusmiljenem bičanju, kri

zaliva njegovo sveto obličje izpod trnjeve krone; kri zaznamenjuje njegove stopinje proti strašni Golgati; kri mu curkoma teče iz prebodenih rok in nog; kri z vodo zmešana mu teče slednjič še iz ranjenega Srea! O mili Jezus! to se ne pravi več iskati zgubljeno ovco, to se pravi vojskovati se za njo z najhujšim sovražnikom; to se ne pravi samo po pesku in kamenji noge si krvavo raniti in roke si opraskati ter ovco izmed trnja izleči, marveč to se pravi za ovco do zadnje kaplje svojo kri preliti, se pravi ovco siloma iztrgati iz krempljev peklenškega satana, odkupiti jo za svojo drago življenje! O Gospod! povej nam, kako se ti hočemo zahvaliti?

In kaj stori, ko je ovco našel? *Vesel jo zadene na svoje rame!* Kako na rame? To nam razloži sv. Peter, ki piše v svojem listu: *On je naše grehe sam nosil v svojem telesu na lesu, da bi grehom odmrli in pravično živeli; z njegovimi ranami ste bili ozdravljeni, zakaj bili ste kakor zgubljene ovce.* (I. Pet. 2, 24. 25.) O kristijan, ali se ti ne zdi, kakor da je Jezus takrat, ko je na Pilatovem dvoru s tolikim hrepenenjem in veseljem svoj križ objel, objeti hotel vse človeštvo — zgubleno ovčico? Takrat jo je na rame zadjal, ko je grehe vsih ljudi na-se vzel; njegove rame so njegovi na križu razpeti udje, *kajti zato*, pravi sv. Bernardin, *se je dal s trdimi žebli na križ pribiti, da bi se njegove rame nič več ne mogle ločiti od najdene ovčice.*

Poglejmo še enkrat na zgubljeno ovčico. Pač žalostno stanje za tako siroto. Brez voditelja je in brez varuha, brez orožja pa tudi brez poguma, da bi se branila; polno sovražnikov in nevarnosti jo obdaja, vedno se je bati, da bi je hudoben človek ne ukradel in zaklal, da bi je divja zver ne raztrgala in požrla, hudo vreme, nevihta in mraz jej utegne škodovati na prostem pod milim nebom; če ostane dolgo zgubljena, jej žuga gotovi pogin.

V enakih bedah in stiskah je bil po grehu naš človeški rod. Od Boga odločen tava po zemeljski puščavi od zmote do zmote ter zamotava se v čedalje večo nesrečo, v čedalje večo gorjé, iz ktereга se sam nikakor ne more rešiti. Kako bo šla uboga ovčica nazaj k svojemu pastirju, ker ne zna pota nazaj, saj ravno zato se imenuje zgubljena? Kako se bo povrnila k čedi nazaj, ko je vsa trudna, vsa ranjena, zapletena v trnje in grmovje, da se ganiti ne more? Kako se bo povrnil človek k svojemu Gospodu, ker je pot zgrešil in mu je um tako otemnel, da je ne zna najti? Kako bo pribežal nazaj k družbi, ktera vživa večno srečo, ker mu je volja tako oslabela, da se ves ranjen z grehi in strastmi ganiti ne more, da se — mrtev na duši — sam premakniti ne more?

In zdajci — zdajci pride vsemogočni neskončno dobri Pastir, — ovčica ga zagleda, ga spozna — o kako se ga je morala razveseliti! O tem ni v priliki nič povedano, pač pa je povedano, kako se je je Pastir razveselil. O koliko nedopovedljivo usmiljenje, kolika neizrekljiva ljubezen je skrita v kratkih besedah: „*In kadar jo najde se je bolj veseli, kakor 99, ktere se niso zgubile; vesel jo zadene na svoje rame.*“

Pa tudi to mu še ni zadosti. Zdaj gre nazaj domu, *skliče svoje prijatelje in sosede in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco!* — Ko je bil Jezus vse dovršil, kar je bilo treba za naše rešenje, ko je bila zgubljena ovca dobljena pa tudi rešena, tedaj je šel Jezus v nebesa in poklical svoje sosede in prijatelje — angelje nebeške, ki so zmiraj pri njem in gledajo njegovo slavo, ter jim je prigovarjal, naj se veselijo ž njim, ker je našel zgubljeno svojo ovco.

O kolika ljubezen je zapisana zopet v teh besedah! Človek bi pričakoval, da poreče, naj se veselijo z najdeno ovco, ker ona je bila v skrajni nevarnosti in je zdaj že rešena; pa veli jim, naj se ž njim veselijo, kakor bi hotel reči: če je njeno veselje še tako veliko, vendar se mojemu še primerjati ne more. O kako nezumno dobro je Jezusovo Srce! Da smo po njem rešeni, je le naša sreča, on bi bil tudi brez nas enako srečen vekomaj; pa glej, naša sreča ga tako veseli, kakor bi bila njegova. Veselo je njegovo Srce, ker ni zastoj trpelo, zastoj kri prelivalo; rešenje duš je zanj toliko veselje, da ga ne more skrivati, ampak bi ga rad pokazal vsim, da bi se vse ž njim radovalo v nebesih in na zemlji.

O da bi brezbožni ljudje spoznali in si k srcu vzeli, koliko veselje napravijo Jezusu, božjemu Pastirju, ako se poboljšajo! Pa kolika je norost, da mnogi raje satanu privoščijo to veselje kakor Bogu. — Sv. Ciprijan namreč to neslišano zlobnost pojasnuje pripovedovaje, kako se hudič zaničljivo baha zastran duš, ki jih tako lahko dobiva in Kristusu pravi: „Glej, vsi ti-le, ki jih vidiš krog mene, so moji; in vendar nisem zanje nobenega udarca prejel, nobenega tepenja pretrpel, nisem križa nosil, ne krvi prelival; nisem jih odkupil za ceno trpljenja in krvi, še večnega kraljestva sreče jim nisem obljubil.“ (De op. et eleemos.) — Kaj si mora vendar grešnik misliti, če mora poleg strašnega trpljenja slišati še tako zaničevanje? Mar naj bi bil poslušali glas dobrega Pastirja, ki je dal življenje zanj in sprejet bi bil s toliko radostjo, da bi se vse v nebesih ž njim veselilo, kajti Gospod konča priliko z besedami: *Povem vam, da bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom itd.*

Iz teh besedi pa tudi lahko razvidimo, da prilika ne velja le rešenemu človeštvu sploh, ampak tudi vsakemu spokornemu grešniku posebej. Kar je Jezus Kristus storil za vse ljudi, to je storil za vsacega posebej, tako da vsak lahko z aposteljskom reče: „Sin božji je mene ljubil in dal sam sebe za me.“ (Gal. 2, 20.) Kar je storil za vse, pripravljen je zopet storiti za vsacega posebej, ko bi bilo treba. Kakor nam pa vsaka resnica naše sv. vere še-le takrat prav do srca seže, ako jo sami na-se, na svoje življenje obračamo; tako nam se bo tudi pričujoča prilika še-le tedaj prav lepa zdela, ako jo sleherni izmed nas na-se obrne.

Jezusu dobremu Pastirju je znana vsaka stopinjica, dobra in slaba, vsake njegove ovčice. Ako namreč, kakor sam pravi, številno las na vsaki glavi vé, kako bi mu ne bilo mar za vsaki premikljej, naprej ali nazaj, na naši poti proti nebesom? Pa kje je človek, da

bi še nikdar ne bil krenil s prave poti, Jezusu nezvest postal, če ne vselej v velikih, o kolikrat pa v malih rečeh? Kje je ktera hudobija na zemlji, da bi je že ne bil kdo storil? Pač mora vsaki izmed nas s prerokom Izaijem (53, 6.) spoznati in reči: *„Mi vsi smo ko ovce zašli, sleherni se je bil po svojem potu obrnil.“* Res da vsak po svojem potu se odmikajo ljudje po širokem svetu od zveste Jezusove črede; vsaki posebej ima žalostno zgodovino svojih mnogovrstnih zmot. Vsaki posebej pa ima tudi genljivo zgodovino božje ljubezni, s katero ga je dobri Pastir iskal in klical: ter ga še ne neha klicati in vabiti, naj bi se prav tesno oklenil njegove predobrotljive roke. Ljubezen nebeškega Pastirja bi še le tedaj mogli prav spoznati, ko bi poznali vse posamezne ljudi po vesoljnem svetu, kakor jih on pozna in ko bi tako natanko poznali sleherno srce, kakor ga on pozna.

Sv. Avguštin je spisal posebne bukve, v katerih popisuje svoje obilne zmote, pa tudi preljubeznjivo prizadevanje nebeškega Pastirja, kako ga je spet k svoji čedi nazaj privabil. Do solz mora človeka giniti, ko tu bere odkritosrčni popis, kako se je ta ovčica že v zgodnji mladosti odločila od Kristusa, kako potlej od leta do leta dalje proč od njega bežala, nesrečna in zbegana okrog tavalala in se čedalje bolj zapletala v trnje raznih hudobij in strastnih navad. Ne moremo se pa tudi dovolj načuditi ljubezni, s katero je predobri Pastir zgubljeno nazaj klical in vabil tako dolgo, da jo je mogel slednjič ves vesel na rame djati in svojim ljubljnim, zvestim prišteti. Hvaležno svetnik sam spozna, da je bil dobri Pastir vedno za njim po vsih njegovih potih in stezah: *„Pozno sem te ljubil, o stara in nova lepota! pozno sem tem ljubil. Ž menoj si bil, jaz pa nisem bil s teboj. Klical si me ter klical z močnim glasom in premagal si mojo gluhoto!“*

Glejte, tu je popisano le, kako je bila najdena ena sama zgubljena ovca, pa nastala je dokaj debela knjiga; in vendar sv. Avguštin takrat še ni tako poznal samega sebe in Jezusove ljubezni kakor zdaj v nebesih; ko bi zdaj hotel spisati, kar je skusil, nastala bi brez mere več in debelejša knjiga. Pač bi moral napisati tudi sleherni izmed nas obširno knjigo, ko bi hotel popisati vse svoje zmote, popisati pa tudi, koliko si je že preljubeznjivi Pastir nebeški prizadjal, da bi ga k sebi privabil: zdaj mu je budil vest, da bi ga ja jela peči in britko mu očitati pa kazati mu žalostni konec, če se ne vrne; zdaj mu je poslal srečo in veselje, da bi ga z lepo pridobil, zdaj spet ga je hotel privabiti z nesrečo in trpljenjem; odvzel mu je nagloma zapeljivce ali pa ga pripeljal med dobre ljudi, da bi ga lepi zgledi k poboljšanju nagnili; klical ga je po mašnikih, ki so ga na prižnici, v spovednici in sicer k pokori budili, klical po genljivem praznovanji nedelj in praznikov ter družih svečanosti, po raznih bratovščinah in mnogovrstnih pobožnostih itd. Za nekterimi mora dobri Pastir več let hoditi in enaka razžaljenja trpeti kakor nekdam med judi. Za vse dobrote prejema le mrzlo nehvaležnost; za milosti, ki jih ponuja, se mu le prevečkrat plačuje z drznim nasprotovanjem ali celo z božjimi ropi. In vendar se dobri Pastir ne naveliča in se ne utruji, ampak gre še zmir za zgubljenim čez strmine in visočine,

čez hribe in gore, po suhem in po morji gre za njim v vsako družbo, in kadar je sam v svojem tihem hramččku, trka in kliče, če tudi rahlo vendar tako razumljivo. Vsakdo ima priliko se prepričati resnice, ki jo je zapisal sv. Janez (13, 1.): „*Ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, jih je ljubil do konca!*“

In kakšen je konec tega iskanja? Neizmerno vesel ali pa tudi neizmerno žalosten.

Ako namreč nehvaležen grešnik trdovratno beži pred nebeškim Pastirjem in ne da bi poslušal njegov vabljeni klic hiti naravnost v peklenški prepad; tedaj se ponavlja pretresljivi prizor na Oljski gori: kakor je tam dobri Pastir vroče solze pretakal, ker je videl pogin trdovratnih Jeruzalemskih ovčic, katerim ni mogel pomagati, tako tudi milo objokuje vsako posamezno ovčico, ki noče poslušati in razumeti njegovega glasu. Za vsako ovčico gre nebeški Pastir, naj se še tako daleč zgubi, — le za trdovratnimi v peklenško brezno ne more! Na tej meji pa mu družega ne preostaja, kakor — solze! Jokaje kliče svoje prijatelje rekoč: Jokajte se z menoj, ker moja prisrčno ljubljena ovca se ne da najti, se ne pusti nazaj privedi!

Kako vse drugače pa je pri spokornem grešniku, ki posluša glas Jezusov in se da v zakramentu sv. pokore objeti nebeškemu Pastirju. Vse je veselo: spokorni grešnik je vesel, ker se mu je povrnil mir v srce; veseli so prijatelji Jezusovi tukaj na zemlji, vsi pravični in zlasti goreči duhovni, v nebesih pa angelji in svetniki; nad vse pa je vesel božji Pastir sam. O grešnik! ali res hočeš odreči Jezusu, njegovim prijateljem in sam sebi to veselje — za zdaj in za večne čase? Ali imaš res tako kamenito in ledeno srce, da te tolika ljubezen ne more omečiti? ali si res tako trd, da svojemu največjemu Dobrotniku privoščiš raje grenke solze, kakor toliko veselje?

(Dalje prih.)

Ne zabi, da si kristijan!

Starega kralja Menedema sin je bil povabljen v priprosto hišo k neki veselici. Kraljevi sin prosi očeta dovoljenja. Oče ga resnobno pogleda in pravi: „Smeš iti, moj sin; toda ne pozabi, da si kraljev sin!“ Tako nam tudi naša sv. vera, sv. cerkev, sv. angelj varuh, glas vesti vedno prigovarja: „Ne pozabi, da si kristijan!“

Ako imaš srečne in vesele dneve, nikar se ne prevzemi in ne daj se grešni strasti premagati; pri vseh veselicah doma in v družini: ne pozabi, da si kristijan!

Če pa te zadene nesreča in nadloga, nikar ne zgubi srčnosti; junaško zadeni svoj križ in nosi za Kristusom: ne pozabi, da si kristijan!

Posebno pa ob času skušnjave — ne pozabi, da si kristijan!

Pogled na slovstvo.

Molitvenik za dijake. Česki spisal Anton Mužik. Poslovenil Franjo Marešič. V Ljubljani. Natisnili in založili J. Blaznikovi nasledniki. 1884. Strani 270 žepne oblike.

Izrekli smo vže o priliki na tem mestu svojo misel, da smo Slovenci na cerkveno-slovstvenem polju ozir molitvenikov preveč produktivni. Odkritosrčno povemo, da vsako novo delo te vrste pričakujemo z neko sumnjo, češ, utegne biti kak „nebodigatreba“, od starejših svojih bratov se razločujoč le po črkah in papirji. Tudi gledé vsebine tega najnovejšega proizvoda ni povedati Bog vé kaj posebnega. Jutranje, podnevne, večerne molitve, dvojna maša, molitve k spovedi in k sv. obhajilu, razne pobožnosti do Jezusa Kristusa, k blaženi devici Mariji, k svetim angeljem, k raznim svetnikom božjim, pobožnosti v različnih potrebah življenja, raznovrstni psalmi in pesmi (vmes tudi avstrijsanska himna) . . . se nam, pohvalno priznava, podajajo v jako lepi slovenščini in na zalem papirji. Na koncu je še „popravek in dostavek“; prvi naj bi že bil, dostavek pa — slovniško opravičevanje — se v molitveniku malo podá. — A imenuje se to najnovejše slovstveno delo „molitvenik za dijake“; in ker nekatere molitve in pobožnosti v knjižici najdemo v latinskem jeziku, sklepamo iz tega, da je gospod prelagatelj molitvenik namenil našim gimnazijskim učencem. In prav to je, kar nas je, prejemshe knjižico, najbolj oveselilo. Saj tu tiči rana, slava mu, kedor jo zaeeli! Rajni gimnazijski katehet A. Globočnik nam je l. 1857 podal latinski molitvenik: „Preces et hymni in usum studiosae juventutis“. Jako pridno smo ga rabili. Saj pa tudi takrat med nami dijaki molitveniki pri sv. maši in ob procesijah še niso bili bele vrane, kakor (žal!) dandanes, ko n. pr. ob angeljevem zvonjenji več učeča se mladine na ulicah vidiš s smodko v ustih, kot s klobukom v roci. „Molitvenik za dijake“ — o da bi res to postal! Lansko leto so nekateri gospodje skusili (rekli bi) z neko sveto zvijačo, našim dijakom za čas božje službe kaj svetega spraviti v roke, spisavši jim steno-grafiran molitvenik! Koliko so ga razprodali, ne vemo. G. Marešič prime naše mladenče od druge strani, od strani dandanes jako občutljive. On se obrača do narodnega čustva, v pregovoru piše: „Vem, da naši šolski mladini ne primanjkuje molitvenikov, vendar sem poslovenil Mužikov „Poklad Svatováclavský“. Zakaj? Zato, da bi slovenska učeča se mladina molila pri sveti maši in pri drugih priložnostih ravno tiste molitve, kakor česko-slovanska. Slovaški dijak pod visokimi Tatrami, kakor česki v zlati Pragi molita iz Mužikovega molitvenika Stvarnika nebes in zemlje, ter prosita za zveličanje svojih duš in za blaginjo slovanskih narodov: ravno tako naj bi slovenski dijaki molili tudi iz Mužikove knjige ter pošiljali goreče svoje molitve pred božji tron, da bi jih vsegamogočni vladar nebes in zemlje obsipaval s svojimi milostmi.“ Mi le še pristavimo: fiat, fiat!

Cena novemu molitveniku je: lično v platno vezan 90 kr., v usnji 1 gld., v platnu z zlatim obrezkom 1 gld. 10 kr., v usnji z zlatim obrezkom 1 gld. 15 kr., ter se dobiva v „Katoliški Bukvarni“. A. Z.